

У НОМЕР:

Ціну на газ для країни можуть знизити, а для населення її точно підвищать

Голова правління НАК «Нафтогаз України» Євген Бакулін повинен стабілізувати фінансове становище компанії. Про це заявив міністр палива та енергетики Юрій Бойко, представляючи нового керівника «Нафтогазу». Крім того, за словами міністра, «Нафтогаз» повинен зберегти на колишньому рівні обсяг транзиту російського газу до Європи з урахуванням будівництва нових обхідних газопроводів.

▶ СТОР. 12

Міністри готують візит Медведєва у відповідь

Є всі підстави очікувати від офіційного Києва запевнень у готовності йти на тісне зближення з Москвою. На думку політологів, саме такі цілі поставлені перед новим керівником українського МЗС Костянтином Грищенком, який прибув учора до Білокам'яної із дводенним візитом.

У планах глави зовнішньополітичного відомства України — переговори зі своїм російським колегою Сергієм Лавровим, під час яких буде порушено питання двосторонніх відносин і енергетичної безпеки. Крім того, сторони обговорять підготовку візиту Президента Дмитра Медведєва в Україну, який попередньо запланований на кінець травня — початок червня. Також плановано підписати документ про співробітництво відомств і, не виключено, що сторони торкнуться питання про місце підписання нового договору зі скорочення стратегічних наступальних озброєнь (СНО). Адже Київ включився в боротьбу за право прийняти історичний російсько-американський саміт з ядерного роззброєння. Ця пропозиція пролунала на переговорах Президента України Віктора Януковича із Дмитром Медведєвим і прем'єром Путіним 5 березня.

▶ СТОР. 12

КОРОТКО

■ Вантажоперевезення в Україні за січень—лютий зросло на 12,5%.

■ У центрі Харкова вчора обвалилася стіна шестиповерхового будинку. На щастя, обійшлося без жертв.

■ У Новоайдарському районі Луганської області відкрито рух на двох ділянках доріг, які напередодні були підтоплені.

(За повідомленнями інформгентств).

Комсомольська шахта мріє про модерн

А самі гірники кажуть про постійні труднощі: наприклад, минулого літа після зміни милися не в лазні, а в сусідньому ставку

Шахта «Іловайська» споруджувалася у середині минулого століття — тоді в донецькому степу один за одним виростали

копри так званих комсомольських новобудов. Країна потребувала вугілля — швидко і багато.

▶ СТОР. 8

ПОДІЇ

Придбали втридорога несправний шкільний автобус

Відповідно до програми «Шкільний автобус» чиновники відділу освіти однієї з райдержадміністрацій на Тернопільщині провели тендер на придбання автобуса для сільської школи. Учасників тендера було чотири, а виграло його підприємство з Дніпропетровська, на рахунок якого у грудні було перераховано 197 тисяч гривень. Автобус доставили до села в січні. Як з'ясувалося, він уже був у користуванні, школа отримала його недоукомплектованим і технічно несправним. Фахівці визначили, що його ринкова вартість — 96320 гривень. За що чиновники переплатили понад 100 тисяч гривень, наразі з'ясовує прокуратура, інформує наш власний кореспондент Любов ЛЕВИЦЬКА.

800 гривень за шоколадний батончик

До оригінального способу передачі наркотиків в одну з установ виконання покарань вдалася підприємлива 35-річна жінка. Концентрований опій поміщався у шоколадні батончики замість начинки. Як розповів начальник відділу по боротьбі з незаконним обігом наркотиків УМВС України в Житомирській області Сергій Дзюбенко, підозрювана налагодила контакт із в'язнями за допомогою стільникового зв'язку — так отримувала замовлення. До адресатів опій потрапляв у передачах разом із продуктами. Оплата здійснювалася теж через телефонну мережу: кошти, які надходили на мобільний жінки, вона переводила в готівку через роздрібних реалізаторів карток поповнення рахунку. Затримали її під час передачі 10 грамів концентрованого опію. Один батончик із такою начинкою коштував 800 гривень, повідомляє наш власний кореспондент у Житомирській області Олексій КАВУН.

У Чилі — знову землетрус

Учора в Чилі стався черговий потужний землетрус. Магнітуда підземних поштовхів становить 6,6 бала. Місцева влада оголосила про загрозу цунамі. Основний удар стихії прийшовся на містечко Кофкекуро. Дані про жертв і постраждалих не надходили. Місцеві жителі залишили свої будинки й зібралися на відкритих майданчиках. Нагадаємо, що потужний землетрус магнітудою в 8,8 бала стався в Чилі 27 лютого. Згідно з останніми офіційними даними, жертвами стихії стали 497 чоловік, інформує Асошіейтед Пресс.

Я ВАМ ПИШУ...

А хіба нам наперед платять?

Не розумію, чому у квартирах, які надсилають мешканцям нашого міста «Рівнеенерго», «Укртелеком» та фірми з надання послуг кабельного телебачення, значаться суми до оплати не лише за отримані послуги, а й пропонується заплатити наперед — авансом. Звідки нам, пенсіонерам, взяти гроші, щоб ще й авансувати їх роботу? Адже пенсії нам наперед держава чомусь не платить.

Любов ПАНФІЛОВА.

Рівне.

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ НА 6-Й СТОР.

Учора КП «Аульський водовід» без попередження припинило подачу води до Дніпродзержинська

У КОМІТЕТАХ
ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Професійно-
технічну освіту
не випускають
з поля зору

Комітет Верховної Ради з питань науки і освіти не один раз обговорював проблеми професійно-технічної освіти (ПТО).

На черговому засіданні комітету розглянуто інформацію Міністерства освіти і науки та Національної академії педагогічних наук про виконання комітетського рішення щодо реалізації чинного законодавства в частині науково-методичного забезпечення професійно-технічної освіти, впровадження в навчально-виробничий процес досягнень науки, техніки, нових технологій, передового досвіду та інноваційних педагогічних технологій.

Ще 2008 року комітет докладно проаналізував ситуацію в системі ПТО. Він орієнтував уряд і наполягав на необхідності термінового розв'язання проблем, які значною мірою стримують, а в окремих випадках унеможливають розвиток професійно-технічної освіти та можуть призвести до руйнації системи підготовки кваліфікованих робітників. З червня 2008-го по грудень 2009-го за рішенням комітету реалізовано майже 40 організаційно-управлінських заходів.

З ініціативи та за участі народних депутатів проблеми ПТО розглянуто урядом, МОНУ та обласними державними адміністраціями, Президією АПН. Затверджено плани дій центральних органів виконавчої влади і наукових установ та регіональні програми розвитку професійно-технічної освіти. На численних «круглих столах», конференціях, семінарах обговорювались проблеми галузі, пропонувались заходи з оперативного та ефективного їх розв'язання.

Враховуючи надзвичайну актуальність питання, комітет у грудні 2008 року надіслав уряду рекомендації «Про виклики для вітчизняної науки та освіти в контексті світової фінансової та економічної кризи», в яких із 48 пунктів 17 стосувались ПТО.

Торік у березні парламентарії обговорили оптимальні шляхи модернізації профтехосвіти, підготували та надіслали Кабміну ґрунтовні, максимально конкретизовані «Пропозиції щодо першочергових заходів, спрямованих на вдосконалення функціонування системи професійно-технічної освіти України в умовах фінансово-економічної кризи».

Протягом останніх півтора року комітет понад 50 разів звертався до уряду з різних питань функціонування професійно-технічної освіти.

Народні депутати, освітяни та науковці обговорили інформацію, з якою на засіданні комітету виступили директор департаменту професійно-технічної освіти МОНУ Тимофій Десятов та Президент Національної АПН Василь Кремень. За матеріалами міністерств фінансів, економіки, праці та соціальної політики, обласних державних адміністрацій, Інституту професійно-технічної освіти, Інституту інноваційних технологій і змісту освіти робочій групі запропоновано доопрацювати проект рішення з урахуванням зауважень і пропозицій та внести його на розгляд.

Не допустити екологічної катастрофи
на Київському водосховищі

Заступник Голови Верховної Ради України **Микола Томенко** направив звернення до Міністерства охорони навколишнього середовища та Державного комітету України з водного господарства з проханням з'ясувати обставини спуску води на Київському морі, що призвело до масової загибелі риби.

Як відомо, 12 березня в засобах масової інформації з'явилися численні повідомлення про масову загибель риби, спричинену спуском води з Київського водосховища. За інформацією ЗМІ, ВАТ «Укргідроенерго» здійснило цей спуск відповідно до рішення Міжвідомчої комісії при Держводгоспі України для запобігання небезпечним наслідкам

весняної повені. Внаслідок таких дій рівень води у Київському водосховищі впав так, що крига в багатьох місцях лягла на дно та придавила своєю вагою рибу, що збиралася

на мілководді. Однією з можливих причин рішення про спуск води засоби масової інформації називають побоювання через вірогідність затоплення будинків у Кончі-Заспі, район якої може одним з перших постраждати внаслідок імовірного весняного паводка.

Серед іншого, у своєму зверненні Микола Томенко вказує й на те, що представники Державного комітету рибного господарства України навіть не беруться рахувати, скільки тонн риби вже загинуло, та наголошують на тому, що якщо рівень води не буде піднятий, може статися екологічна катастрофа — загине все живе на мілководді й виникне небезпека отруєння води у Дніпрі. Водночас, судячи з повідомлень у ЗМІ, адміністрація Київської ГЕС, відповідно до рішення Міжвідомчої комісії, збирається і надалі здійснювати скиди во-

ди з водосховища, аргументуючи це інтересами киян.

Заступник Голови Верховної Ради попросив контролюючі органи в найкоротші терміни з'ясувати і повідомити, чи справді Міжвідомча комісія при Держводгоспі України дала керівництву ВАТ «Укргідроенерго» вказівку спустити воду на Київському водосховищі до рівня, який призвів до масової загибелі риби та у зв'язку із якими обставинами і на підставі яких розрахунків було прийнято таке рішення. Окрім того, М. Томенко попросив надати інформацію, як надалі здійснюватимуть регулювання води у Київському водосховищі, до яких наслідків це може призвести і в який спосіб буде відшкодовано невідновні втрати рибних ресурсів, спричинених швидким зниженням рівня води під час льодоставу.

Прес-служба Миколи ТОМЕНКА.

Поганий стан дороги може врятувати від штрафу

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

Нещодавно до Верховної Ради України було внесено законопроект, який має полегшити життя водіїв, адже за порушення правил, спричинені поганим станом дороги, вони не відповідатимуть. Законопроект передбачає внесення змін до статей 122 та 124 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КпАП). Обидві статті пропонується доповнити положенням такого змісту: «Не настає адміністративна відповідальність за порушення, передбачені цією статтею, якщо вони спричинені порушенням правил, норм і стандартів при утриманні автомобільних доріг».

Нагадаємо, що ст. 122 КпАП передбачає відповідальність за перевищення водіями встановлених обмежень швидкості руху, порушення вимог дорожніх знаків та розмітки проїзної частини доріг, пра-

вил перевезення вантажів, буксирування транспортних засобів, зупинки, стоянки, проїзду пішохідних переходів, ненадання переваги у русі пішоходам на нерегульованих пішохідних переходах, а також само встановленої заборони рухатися тротуарами чи пішохідними доріжками, правил проїзду перехресть, зупинок транспортних засобів загального користування, проїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника, ненадання переваги в русі маршрутним транспортним засобам, порушення правил обгону і зустрічного роз'їзду, безпечної дистанції або інтервалу тощо. Стаття 124 встановлює відповідальність за порушення учасниками дорожнього руху правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна.

Влада Автономії йде у відставку

Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим Анатолій Грищенко, його перший заступник Григорій Іоффе та Голова Ради Міністрів автономії Віктор Плакіда подали у відставку. Про це заявила голова постійної комісії з правових питань, правопорядку й надзвичайних ситуацій Людмила Лубіна.

Сьогодні, за її словами, кримський парламент розгляне й питання про призначення на посаду Голови Верховної Ради Криму президента фірми «Консоль» Володимира Константинова.

Георгій ВЕРВЕС.

ФОТОФАКТ

На Закарпатті відсвяткували 71-шу річницю проголошення Карпатської України.

Фото Сергія ГУДАКА (Укрінформ).

У ФРАКЦІЯХ

Опозиційний уряд очолить Сергій Соболев

Учора Юлія Тимошенко провела засідання фракції БЮТ, головним питанням якого було створення опозиційного «уряду майбутнього» та обговорення кандидатур на посади опозиційних міністрів. А оскільки сама Ю. Тимошенко, не будучи народним депутатом, не може обійняти посаду глави опозиційного уряду, то вона запропонувала кандидатуру народного депутата Сергія Соболева (БЮТ).

Обґрунтовуючи цю пропозицію, вона зазначила, що «по-перше, опозиційний прем'єр-міністр мусить бути народним депутатом, а, по-друге, він мусить бути визнаною людиною в нашому колі, дуже добрим промовцем, і мати для цієї роботи час».

Кандидатуру С. Соболева підтримали всі присутні на засіданні народні депутати від фракції БЮТ.

Що стосується самої Ю. Тимошенко, то, за словами члена фракції БЮТ Олега Ляшка, вона залишається лідером об'єднаної демократичної опозиції, яка постійно контролюватиме дії чинної влади. «Юлія Тимошенко, незалежно від того, яку посаду вона займає чи взагалі не займає, як казав класик, «наше все». У Тимошенко достатньо авторитету і поваги в суспільстві, щоб бути центром усіх подій в країні, не займаючи жодної державної посади», — зазначив він та додав: «Тимошенко є лідером команди, а посади — це вже неважливо».

Також О. Ляшко повідомив, що фракція вирішить питання присутності Ю. Тимошенко на пленарних засіданнях Верховної Ради. «Оскільки Юлія Володимирівна, на жаль, не є народним депутатом, чи на щастя, бо там насправді дуже важка атмосфера, і нормальній людині складно працювати у залі Верховної Ради, я думаю, що зараз будемо на фракції шукати варіанти, яким чином це питання розв'язати», — зазначив О. Ляшко.

При цьому він висловив тверде переконання, що питання присутності Ю. Тимошенко у Верховній Раді вирішиться позитивно. «Куди вони дінуться? Хай спробують не допустити лідера опозиції і лідера блоку у Верховну Раду», — додав народний депутат. Водночас він нагадав, що будь-яка особа може

бути присутньою на пленарному засіданні парламенту, якщо вона отримала відповідне запрошення від народних депутатів. «Юлія Тимошенко не народний депутат, але на запрошення будь-яка особа може прийти до Верховної Ради. І Юлія Володимирівна буде там на запрошення нашої фракції», — наголосив О. Ляшко.

Тим часом Ю. Тимошенко закликала лідерів опозиційних сил утриматися від взаємних образ та суперечок. За її словами, вже перші дні правління нової політичної команди на чолі з Віктором Януковичем показали, «що Україну, національні інтереси та демократичні цінності від цієї команди треба буде захищати», та це завдання може виконати тільки демократична, без внутрішнього взаємопоборювання, опозиція. Згадавши про минулий «негативний досвід розбрату у владі в одній демократичній команді, коли люди, які за визначенням мають один світогляд, одні й ті ж ідеологічні принципи та бачення розвитку Української держави, почали боротьбу між собою», Ю. Тимошенко закликала визнати ці помилки, щоб більше ніколи їх не допускати. «Жодного слова, жодної дії, жодної репліки, спрямованої на розкол опозиційних сил — саме така вимога часу та позиція нашої команди», — вважає лідер БЮТ.

Також учора відбулася пресконференція лідерів опозиції, у якій, окрім Сергія Соболева, взяли участь заступник Голови Верховної Ради Микола Томенко, Юлія Тимошенко та народні депутати від фракції «НУ—НС» Борис Тарасюк, Юрій Кармазін, Микола Катеринчук та Володимир Стретович.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Правосуддя має бути об’єктивним, демократичним і законним

Про це на вчорашньому засіданні «круглого столу»: «Вдосконалення механізму дисциплінарної відповідальності суддів як необхідна складова боротьби з корупцією та відновлення авторитету судової влади» заявив заступник голови Комітету Верховної Ради з питань правосуддя Валерій Бондик.

Експерт USAID Девід Вон.

«Нині відбувається реформування судової системи. Дискусія навколо цього конче потрібна. Бо без відкритого діалогу, «круглих столів», семінарів не зможемо генерувати правильні закони або зміни до них», — підкреслив парламентарій.

Головний редактор газети «Юридическая практика» Юрій Забара розповів, що на сьогодні правовою базою реформування судової системи є підготовлений Комітетом з питань правосуддя законопроект про судоустрій та статус суддів. Переважна частина його положень може бути ухвалена у другому читанні.

Вдосконалення механізму дисциплінарної відповідальності суддів є важливим кроком щодо запобігання корупції в суддівському середовищі, переконаний член вищої кваліфікаційної комісії України Руслан Кирилюк.

Сьогодні в роботі кваліфікаційної комісії є багато проблем. По-перше, це термін притягнення до дисциплінарної відповідальності суддів. «Строк шість місяців з урахуванням термінів розгляду судових справ досить

Головний редактор газети «Юридическая практика» Юрій Забара, народний депутат Валерій Бондик.

малий, необґрунтований. Він має бути значно більший, наприклад, від одного до трьох років», — сказав Руслан Кирилюк. По-друге, для належної реалізації функцій дисциплінарного органу

потрібно надати право розгляду справи без участі судді навіть у разі його повторної неявки. Але якщо достатньо матеріалів.

Сергій МЕЛЬНИК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

САМОВРЯДУВАННЯ

«Не робіть нас корупціонерами!»

Дію ухваленого парламентом Закону України «Про засади запобігання та протидії корупції», який мав набрати чинності з 1 квітня цього року, законодавці відтермінували до 1 січня 2011 року. Депутати Дніпропетровської міської ради впевнені: цьому сприяло й їхнє звернення до Верховної Ради, в якому вони вимагали внести зміни до цього законодавчого акта. А інакше, стверджували вони, з першого квітня в державі виникне ціла армія «корупціонерів» у складі цілком поважних людей — ректорів та проректорів вищих навчальних закладів, директорів ПТУ, коледжів, шкіл, а також їхніх заступників. Тільки в Дніпропетровську, за приблизними підрахунками, таких набереться щонайменше 2,5 тисячі.

— Річ у тім, що закон дозволяє освітянам, які обіймають посади керівників навчальних закладів і виконують організаційно-розпорядчі чи адміністративно-господарські обов’язки, вести викладацьку й наукову роботу тільки в позаробочий час, — коментує ситуацію завідувач відділу освіти Жовтневого району Дніпропетровська, депутат міськради й один з ініціаторів цього звернення Леонід Левчук. — Важко збагнути, як це допоможе боротися з корупцією, а от проблем у зв’язку із цим виникає чимало.

Перша — в юридичній площині, оскільки цей законодавчий акт не враховує особливостей педагогічної та науково-педагогічної діяльності, визначених ст. 22 Конституції України, законами України «Про освіту» та «Про вищу освіту». А також суперечить нині чинній постанові Кабінету Міністрів від 3 квітня 1993 року №245 «Про роботу за сумісництвом працівників державних підприємств, установ і організацій» та відповідному положенню, згідно з яким будь-які працівники, в тому числі й державні службовці, мають право на педагогічну діяльність із погодинною оплатою в обсязі не більш як 240 годин на рік.

Ситуація, що складається на практиці в зв’язку з новими вимогами, просто-таки не вкладається у рамки здорового глузду, наполягають освітяни. Адже керівники навчально-освітніх закладів — із числа досвідчених педагогів. І позбавити їх права вести уроки в школі й читати лекції у виші означає забрати в учнів і студентів кращих учителів.

Крім того, виникає така прозаїчна проблема: а тим їх замінити? У Дніпропетровську, наприклад, треба десь узяти ще чотирьох вчителів.

— У школи Жовтневого району щороку приходять до двадцяти молодих фахівців. Третина з них, відпрацювавши рік, звільняються: зарплата вчителя-початківця невелика, житла ніхто не обіцяє. Тому до сорока відсотків педагогів у наших школах — передпенсійного й пенсійного віку, — каже Леонід Левчук.

Ще один аргумент на користь змін до закону: керівники зобов’язані відвідувати уроки інших учителів із метою надання методичної допомоги. Директор школи, наприклад, згідно з нормативами, протягом року має побувати не менш як на 180 таких уроках, а завуч — на 220—240.

Які рекомендації вони зможуть дати вчителів, якщо самі не вестимуть занять, і який авторитет матимуть серед колег? І нарешті: якщо в директори школи забрати години, то він отримуватиме менше за рядового вчителя. Хто ж за таких умов погодиться керувати?

За словами голови Дніпропетровської обласної організації Профспілки працівників освіти й науки України Галини Белікової,

через шість днів після прийняття цього закону (а ухвалили його 23 грудня 2009 року) профспілкові організації з різних регіонів України відправили до Верховної Ради свої пропозиції стосовно зміни деяких положень. І найперша серед них — скасувати заборону ректорам і проректорам на читання лекцій у робочий час, а також на ведення уроків директорам шкіл і їхнім заступникам. Вимогу профспілок підтримує і Міністерство освіти й науки. Про це, зокрема, йдеться у листі від 4 лютого, підписаному тимчасово виконуючим обов’язки міністра Олександром Гребельником, який також вважає, що з п. 2 ст. 4 закону слід вилучити слова «що здійснюються в позаробочий час».

— Ми раді тому, що наш голос почули і дію закону зупинили, — каже Леонід Левчук. — Тепер важливо, щоб під час його опрацювання не забули й про інші наші пропозиції.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

У Вінниці владу передали молодим. На один день...

Голова Вінницької облдержадміністрації Олександр Домбровський передав владу Максиму Волосевичу, аспіранту Одеського національного університету імені І. Мечникова, майбутньому кандидату політичних наук. Щоправда, тільки на один день. Так завершився проект «Молодіжний призов у владу», ініційований рік тому керівником Вінниччини.

25 переможців проекту, серед яких нинішні студенти і молоді фахівці, протягом дня 11 березня цього року працювали на посадах заступників голови облдержадміністрації та начальників управлінь. Вони ухвалювали рішення та давали необхідні розпорядження стосовно конкретних ситуацій, що виникали в житті регіону. Підсумком акції стала спільна нарада чинних посадовців з їхніми дублерами. Майбутні держслужбовці внесли пропозиції щодо подальшого розвитку регіону та охарактеризували роботу фахівців управлінь, з якими їм довелося працювати у той день. «Новий голова» облдержадміністрації ознайомив присутніх з розпорядженням щодо пріоритетних питань розвитку Вінниччини на 2010 рік. З’ясувалося, що дублери непогано ознайомлені з ситуацією в регіоні.

— Ми візьмемо до уваги кожну з пропозицій молодієї команди, — наголосив О. Домбровський. — Більшість із цих пропозицій відзначається новизною у вирішенні проблемних питань. Єдиний їх недолік — не зазначено джерел фінансування.

За словами О. Домбровського, акція «Молодіжний призов у владу» дала можливість визначити тих молодих людей, які виявили бажання стати держслужбовцями і невдовзі поповнять лави обласних чиновників. Завдання голови адміністрації — оновити кадри так, щоб не менше сорока відсотків службовців облдержадміністрації, управлінь і відомств були молодими фахівцями.

Віктор СКРИПНИК.

Вимагають не спекулювати на мовному питанні

Депутати Івано-Франківської міської ради звернулися до Президента, Голови Верховної Ради та Прем’єр-міністра з вимогою «зробити все можливе задля припинення політичних спекуляцій на мовному питанні». Відповідне звернення вони ухвалили на позачерговій 48-й сесії.

Мусимо констатувати, йдеться в заяві, що мовне питання в Україні досі є предметом політичних спекуляцій, про що свідчать

події у Верховній Раді України. Велику стурбованість депутатів викликають і заяви про порушення в країні прав російськомовних громадян, а також прав на вільне вибористання рідної мови представниками інших національних меншин. Адже факти свідчать про протилежне. В Україні більше проблем з повноцінним функціонуванням української мови. На книжковому ринку російськомовна література становить близько 90 відсотків. Російською та двома мовами транслюється та видається більшість засобів масової інформації. Тож про масові порушення прав російськомовного населення не може бути й мови.

«Водночас ми постійно чуємо заяви окремих політиків щодо надання російській мові в Україні статусу другої державної. Такі заяви навіть набули статусу законодавчих ініціатив, адже декілька законопроектів з цього питання зареєстровано у Верховній Раді. А політичні спекуляції на мовному питанні, використання мовних реалій як засобу в боротьбі за політичний вплив є чинником, який поляризує суспільство, збільшуючи розбіжності між регіонами України. Державна мова є невід’ємною ознакою держави, елементом її конституційного ладу. Україна, яка з великими потугами дала хід об’єднавчим процесам усередині суспільства, єдина державна мова потрібна як засіб забезпечення політичної єдності. Тому питання двомовності на державному рівні не може обговорюватись. Ми висловлюємо впевненість, що духовне відродження українського народу нерозривно пов’язано зі зміцненням статусу української мови як державної, котра вже у минулому виступала як фактор національної ідентифікації», — вважають депутати.

Дарина НАЗАРЧУК.

Чи не ризикують чиновники бюджетними коштами?

Як повідомила прес-служба Рівненської обласної ради, дев’ять мільйонів гривень тимчасово вільних коштів бюджету Рівненської області незабаром будуть розміщені на депозитних вкладах в установах банків.

— У такий спосіб очікуємо отримати відсотки, які можна буде використати на потреби територіальної громади, — пояснив таке рішення голова постійної комісії з питань бюджету, фінансів та податків облради Олег Хомич, якому, зрештою, і належить ця ідея, підтримана депутатами на сесії. Депутати доручили тендерній комісії визначити установи банків для розміщення вільних бюджетних коштів, а головному фінансовому управлінню Рівненської ОДА підписати відповідні угоди з ними до 15 березня цього року.

Зрештою, тендерна комісія вже визначила три банки (з етичних міркувань не називаємо їх), у кожному з яких збираються розмістити на депозитних рахунках по три мільйони гривень коштів обласного бюджету. Однак, якщо два з визначених тендерною комісією банків не викликають сумніву щодо їх надійності, бо завершили минулий рік із прибутками, то рішення по одному викликає багато запитань, оскільки його зараховано до так званих проблемних, через що суди призначено спостерігачів від Національного банку України. Та й станом на 1 січня 2010 року, за даними, опублікованими на сайті Асоціації українських банків, він має 4 мільярди 415 мільйонів збитків, відтак посідає одне з останніх місць у рейтингу українських банків.

Природно, що виникає запитання: чи ж не ризикують чиновники з тендерної комісії, прийнявши рішення розмістити вільні бюджетні кошти в такому банку?

Олександра ЮРКОВА.

Подвійної касації більше не буде

Учора Конституційний Суд України (КС) оприлюднив рішення, яким позбавив Верховний Суд України повноважень касаційного розгляду рішень вищих спеціалізованих судів. КС вирішив, що визначення в Конституції Верховного Суду України як найвищого судового органу в системі судів загальної юрисдикції означає, що конституційний статус Верховного Суду не передбачає наділення його законодавцем повноваженнями суду касаційної інстанції щодо рішень вищих спеціалізованих судів, які реалізують повноваження касаційної інстанції. Також суд вирішив, що визначення як однієї з основних засад судочинства «забезпечення... касаційного оскарження рішення суду» в положенні пункту 8 частини третьої статті 129 Конституції України означає лише одноразове касаційне оскарження та перегляд рішення суду; законом можуть бути передбачені й інші форми оскарження та перегляду рішень судів загальної юрисдикції. А визначення вищих судів як вищих судових органів спеціалізованих судів означає, що вищі суди здійснюють на підставах і в межах, встановлених законами про судочинство, повноваження суду касаційної інстанції стосовно рішень відповідних спеціалізованих судів.

Вирішуючи це питання, КС виходив з такого. У Законі України «Про судоустрій України», Кодексі адміністративного судочинства України, Господарському процесуальному кодексу України передбачено, що вищі спеціалізовані суди розглядають у касаційному порядку справи відповідної судової юрисдикції і є судами касаційної інстанції. Касаційна інстанція реалізує свої процесуальні права в межах касаційного провадження виключно для перевірки правильності юридичної оцінки обставин справи у рішеннях судів першої та апеляційної інстанцій. Як касаційна інстанція Верховний Суд України повторно після вищих судів перевіряє рішення судів, що не може бути виправдано з точки зору забезпечення права на справедливий розгляд справи упродовж розумного строку. Крім того, наявність двох касаційних інстанцій для перевірки рішень спеціалізованих судів не відповідає засадам правової визначеності. З огляду на викладене, КС дійшов висновку, що правомірним може бути лише одноразове касаційне оскарження та перегляд рішень судів.

Маємо честь, товаришу власкор!

Наказом міністра оборони України «За особистий внесок у справу розвитку Збройних Сил України, бездоганну багаторічну військову службу, активну участь у військово-патріотичному вихованні української молоді та у зв'язку з 60-річчям від дня народження» власний кореспондент газети «Голос України» в Одеській та Херсонській областях, полковник запасу Воронков В'ячеслав Володимирович нагороджений відзнакою Міністерства оборони «Знак Пошани».

Командуючий Південним оперативним командуванням генерал-лейтенант Петро Литвин вручив нагороду журналістові «Голосу України» на розширеному засіданні Військової ради.

В'ячеслав Воронков прослужив 25 років у Збройних Силах, прекрасно знає про проблеми Збройних Сил, висвітлює будні армійських частин і підрозділів на сторінках газети.

Серед читачів «Голосу України» чимало генералів, офіцерів, прапорщиків, солдатів і сержантів Південного оперативного командування, членів їх родин. *Про багатьох з них розповідалося в публікаціях В'ячеслава Воронкова.*

Фото В'ячеслава ТЕНЯКОВА

Ліміт на правду вичерпується

Уже під час першого спілкування з журналістами новопризначений голова СБУ Валерій Хорошковський не став критися з подальшими «творчими планами» «реформованого» кадровим рішенням Віктора Януковича відомства. Спецслужбі, переконував він, треба скоротити роботу з архівами і зосередитися на своїх основних завданнях. «Дуже багато матеріалів розсекречено... Ту правду, яку потрібно було донести українському народу, та правда донесена... У даному напрямі ми однозначно виходитимемо насамперед з вимоги законодавства... Тому що, на щастя або на жаль, турбота спецслужби насамперед у тому, щоб охороняти свої секрети, охороняти закони, які ці секрети створювали».

Така службова заповзятливість нового керівника була б навіть похвальна, якби він, на жаль чи на щастя, випадково не «засвітив» свою особисту проблему — не дуже добру обізнаність з вимогами законодавства, на які так легковажно послався. Або Валерій Іванович здобував свій фах правознавця у Київському національному університеті за старими підручниками — все-таки з часу одержання диплома минуло 16 років, або у своїй подальшій практичній діяльності віддавав перевагу іншим галузям права, зокрема, комерційно-медійного. Принаймні не хочеться вірити, що успішний представник неупішного «Озимого покоління» є «засекреченим» нащад-

ком якогось особливо заподливого енкаведиста, котрий «сургучем» в потилиці жертв запаконував у віддалені сховища рецепти тотального мору народів.

Так, у кожної держави є свої таємниці. Для того й існують відомства на кшталт СБУ, щоб їх охороняти. Однак уточнюємо, що архівні матеріали «родом з СРСР» не належать до суворо прихованих від «нестатутного» ока документів. Зокрема, співголова Харківської правозахисної групи Євген Захаров переконує: «грифи «секретно», «совершенно секретно» та інші грифи обмеження доступу, які стоять на цих документах, жодним українським законом не визначено!.. Ці грифи були запроваджені в

СРСР інструкцією № 0186, яка сама була таємною... Тому відмови в наданні інформації і в доступі до архівних справ з радянськими грифами обмеження доступу абсолютно незаконні...» На всяк випадок нагадаємо дипломованому правознавцю і про те, що «здійснення права на інформацію за ст. 34 Конституції може бути обмежено саме законом, а нормативні акти радянського періоду діють в Україні лише в частині, в якій вони не суперечать Конституції».

Таким чином, аби елементарно «відповісти за базар», Валерію Івановичу все-таки доведеться відірватися від «основних завдань» і зініціювати якісь «охоронні грамотки» для встановлення законного щита від зрозумілої цінкості стурбованих правдою співгромадян. Ось тільки навряд чи ця законотворча ініціатива зробить честь і державі — з її намаганням вибитися у правові, і репутації демократа самого пана Хорошковського...

За всієї поваги до відповідально-високого крісла керівника спецслужби, ніхто і ніщо не дає права його тимчасовим, як показує життя, господарям самовпевнено визначати ліміт на дозволу для народу правду. Адже насправді нам відкрили дуже малий обсяг енкаведистських таємниць, основний корпус документів про злочини тоталітарного режиму і досі

продовжує бути в зоні недовсяжності для нащадків закатованих мільйонів. «Розсекречення архівів Служби безпеки, якщо СБУ хоче перебувати в правовому полі, повинно бути продовжено, — стверджує в коментарі вже звільнений керівник архівного департаменту відомства Володимир В'ятрович. — Ніхто, незалежно від звань чи посади, не вправі вирішувати, якої і скільки правди доносити. Бо лише в повному обсязі і повністю відкриттю для людей вона буде правдою...»

... До речі, основними завданнями спецслужби, якими так перейнявся Валерій Хорошковський, передбачено «попередження, виявлення і розкриття злочинів проти безпеки людства». Як відомо, такі злочини не мають терміну давності. Якщо організований терор проти власного народу становитиме для Володимирської лише «турботу» збереження під пилем безп'ятства його «національних особливостей», то, поперше, людство так і не відчує себе в безпеці, а по-друге, за бездоганною чистотою доглянутих рук Валерій Хорошковський може змагатися — не лише в гігієнічному сенсі — з Феліксом Дзержинським чи Лаврентієм Берією. Вони також увійшли в історію як охоронці «своїх секретів». Не надто приваблива аналогія, Валерію Івановичу...

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Батогами його, батогами!

Щойно створений уряд ще не встиг бодай щось зробити, а вже висічений звідусіль і всіма

ТЕМА

Перечитала мало не все, написане в ЗМІ, переслухала радіо- й передивилася телесюжети щодо нового Кабміну. Картина невітніна: уряд антиукраїнський, його міністри — найбільшого люди похилого (!) віку, які неспроможні не лише здійснювати реформи, а й виконати обіцянки, що їх народова Партія регіонів.

Судячи з дискусій у ЗМІ, надій, що уряд спроможний змінити ситуацію в країні на краще, немає? Водночас Україна насправді сягнула краю, передовсім в економіці. Уже відомо: дірка в бюджеті становить 35 млрд. грн., Пенсійний фонд розбалансований, у казначействі грошей катма. Хіба не налякаєшся? Тому Кабмін має запропонувати щось таке, що могло б бодай поліпшити ситуацію. Вихід у нього один — урізати, зменшити, обмежити. Тож критикувати буде за що...

Водночас навіть не дуже обізнані з економікою усвідомлюють, що без затягування пасків не обійтися. А політики й поготив, однак саме вони передовсім зчинили лемент: уряд не дбає про народ, не виконує взятих зобов'язань щодо поліпшення рівня життя і т. д. і т. п. І батогами його, батогами!

Насправді не зовсім ясно, як уряд Миколи Азарова розгрібатиме наші «авгієві конюшні». Утім, нині не так важливо, яке прізвище у того, хто за це взявся: головне, що це потрібно робити! Експерти вбачають два варіанти виходу з економічної кризи: або девальвація курсу гривні, або скорочення державних витрат. Та девальвацію встигли зробити за попередньої влади: уряд Тимошенко сам себе висік, опустивши курс до мінімуму. Азарову з його командою залишаються непопулярні кроки — те, що попередні Кабміни до нього робити боялися. Тож нам буде запропонована гірка, але єдино можлива пігулка у вигляді підвищення цін на енергоносії на внутрішньому ринку та комунальні послуги. А може, ще й те, що зачепить пенсії і зарплати. Що, звісно, критикуватиме опозиція. Так і має бути, але, хоч як крути, а виходить, що нова влада — заручниця попередньої: на виборах перемогла, але проблеми дісталися ще складніші, ніж у Греції.

Ось де поле для діяльності опозиції — запропонувати ефективніший варіант виходу з кризи, переконати виборців у своїх кращих можливостях управляти державою. І не критикою старомодних окулярів нового прем'єра чи дискусіями, як довго один із віце-прем'єрів витримає в «такій» команді,

а економічними розрахунками. Але з «правильною» опозицією в Україні було суцужно в усі часи...

Хто б сперечався: у нового Кабміну величезна кількість проблем, передовсім з модернізацією української економіки, яку має здійснити сам бізнес. Процес цей високозатратний, а от чи забажають бізнесові кола вкладати в нього гроші — під великим запитанням. Як і те, чи спроможний уряд змусити їх це робити, оскільки чимало його членів і самі пов'язані або є представниками великих промислових кланів. З другого боку, принципи економічної політики Кабміну стануть зрозумілими лише за місяць — після ухвалення бюджету країни на цей рік.

Тим часом віце-прем'єр-міністр Сергій Тігіпко заявив, що уряд обіцяє реалізувати короткострокову програму економічних реформ упродовж 100 днів, після чого розпочнуться «серйозні» реформи на 2—3 роки. Тож уже невдовзі ми станемо не так свідками, як учасниками цього процесу. І розтягнути його на більше, ніж уряд обіцяє, йому не вдасться. Отоді вже буде що критикувати!

Валентина ПИСАНСЬКА.

Перевірка страхового поліса «просто так» незаконна

Багато українських автолюбителів не знають, що «автоцивілку» потрібно обов'язково возити з собою. Однак ще більше водіїв потрапляють на гачок співробітників ДАІ, коли вони штрафують за її відсутність. Адже інспектори не мають права перевіряти страховий поліс, крім тих випадків, що прописані в законодавстві, а саме — при ДТП, у МРЕВ та при складанні протоколу про порушення ПДР. У подібну ситуацію нещодавно потрапив і донецчанин Сергій. Він рухався на власному автомобілі вулицею Артемівською. Та несподівано був зупинений працівником ДАІ. При цьому чоловік жодних правил дорожнього руху не порушував. Під час перевірки документів інспектор ДАІ попросив пред'явити договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності. Однак у чоловіка його не було.

— Після складання протоколу інспектор виніс постанову у справі про адміністративне правопорушення серія АН № 102697. Він встановив притягнути мене до відповідальності та стягнути штраф у розмірі 500 гривень. З цим рішенням я не погодився й одразу звернувся до суду, — розповідає Сергій. — Оскільки ст. 19 Конституції України передбачає, що правовий порядок у країні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. У даному випадку інспектор ДАІ порушив закон. Адже він не мав права зупиняти автомобіль лише для перевірки страхового поліса.

11 грудня Червоногвардійський районний суд міста Макіївки Донецької області визнав неправомірними дії інспектора ДАІ щодо складання стосовно Сергія протоколу про адміністративне правопорушення від 25.09.2009 року. Скасовано було і протокол про правопорушення.

За словами столичного адвоката Олександра Івановича, згідно зі ст. 16 Закону України «Про дорожній рух» № 3353 від 30.06.93 року водії зобов'язані: мати при собі та на вимогу працівників міліції передавати для перевірки посвідчення, реєстраційні та інші документи, що підтверджують право на керування транспортним засобом, а також дорожні (маршрутні) листи і документи на вантаж, а у випадках, передбачених законодавством, страховий поліс. Адже відповідно до статті 21.2 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» контроль за наявністю «автоцивілки» здійснюється Державтоінспекцією під час: проведення державного технічного огляду, реєстрації (перереєстрації) транспортних засобів, а також при складанні протоколів щодо порушень правил дорожнього руху та оформлених матеріалів ДТП.

«У даному випадку скласти стосовно Сергія протокол про адміністративне правопорушення за відсутність поліса страхування інспектор міг тільки у разі, якщо стосовно водія був би складений ним інший протокол — порушення правил дорожнього руху або оформлення ДТП. Тому дії інспектора є справді незаконними», — зазначив «Голосу України» адвокат.

Олександр ПЕКНИЙ.

Уже відомо: дірка в бюджеті становить 35 млрд. грн.

У Трускавці почала роботу Міжнародна конференція єврейської діаспори «Лімуд–Україна» (*Укрінформ*)

Із Чорнобильської АЕС вивезли все свіже ядерне паливо. 68 тепловиділяючих збірок були перевантажені в спецшелон на станції Вільча й вивезені до Росії (*Укрінформ*)

У НОМЕР

► *СУМСЬКА ОБЛАСТЬ*

Вода для сумчан може подорожчати майже наполовину

Керівництво сумського КП «Міськводоканал» ініціює чергове підвищення тарифів на холодну воду і водовідведення для населення відповідно на 43,1 і 49,1% за один кубометр. Причому, без економічного обґрунтування нових тарифів. Отримавши торік мільйонні прибутки, з яких тільки до міського бюджету було перераховано майже 1 мільйон 230 тисяч гривень податків, у КП намагаються дужче затягнути зашморг на шиях міських споживачів на підставі буцимто «фінансових труднощів». Зрештою, «труднощі» у міськводоканалі вже тривають не один рік, адже, за оцінками спеціалістів, через зношені водогони в обласному центрі щодоби назовні витікає десятки тисяч кубометрів питної води. Однак замість того, аби серйозно взятися до роботи по заміні десятків кілометрів зношених мереж, керівники КП «Міськводоканал» постійно перекладають фінансовий тягар на плечі споживачів.

Владислав ЖМУРКОВ.

► *ХМЕЛЬНИЧЧИНА*

За комфорт заплатять селяни

У Кам'янець-Подільському районі намагаються здешевити вже запропоновані проекти газифікації сіл. Передусім, за рахунок використання дешевших будівельних матеріалів.

Торік на ці цілі в районі очікували коштів від держави, адже на Кам'янецьчині досі не газифіковано дві третини населених пунктів. Проте до виділення грошей так і не дійшло. Наразі, за інформацією РДА, Кабмін вимагає подавати документи на газифікацію з чітко обґрунтованими витратами, при впровадженні проєктів вони суворо контролюватимуться. Тому РДА проводить консультації з підрядними організаціями і зобов'язує їх за власні кошти переробити проєктно-кошторисну документацію.

Віра ШПИЛЬОВА.

► *ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ*

Сини обрізали телефонний кабель, мати продавала його на ринку

Злочинний сімейний підряд організувала сім'я із Зборівського району на Тернопільщині. Брати Володимир і Богдан обрізали телефонний кабель уздовж траси Зборів-Кременець. На стовпи хлопці вилазили без спорядження, а їхнім знаряддям були плоскогубці. Зрізаний кабель скручували у моток і підпалювали ізоляцію. Півтора кілограма міді, отриманої таким чином, мати продала у Тернополі на ринку по 30 гривень за кілограм. А відновлення лінії місцевій філії «Укртелекому» обійшлося у шість тисяч гривень. Працівники Зборівського райвідділу міліції ввіймали крадіїв на гарячому. Стосовно братів порушено кримінальну справу. Доведеться відповідати й матері. У злочинну діяльність вона втягнула ще одного сина — 13-річного Назара.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Фінансування соціальних виплат у повному занепаді
Але пенсіонери своє отримають

Загальний дефіцит Пенсійного фонду до кінця першого кварталу цього року сягне 29,8 млрд. грн. Таку цифру днями оприлюднив новий міністр фінансів України Федір Ярошенко.

Керівник мінфіну покладає провину за ситуацію, що склалася, на попередній уряд. Як повідомляє Управління по зв'язках зі ЗМІ Секретаріату Кабінету міністрів України, Федір Ярошенко відзначив, що після вивчення стану справ у відомстві було об'єктивно встановлено, що система державних фінансів, у тому числі, фінансування соціальних виплат, перебуває в повному занепаді.

Міністр процитував нещодавнє письмове звернення екскерівника Держказначейства Тетяни Слюз до його попередника: «Нааявних на єдиному казначейському рахунку коштів і очікуваних надходжень недостатньо для здійснення фінансування навіть захищених соціальних статей та видатків з надання позичок Пенсійному фонду. Залишок коштів на кінець операційного дня становить мінус 1,4 млрд. грн.».

Разом з тим, Федір Ярошенко завірив, що очолюване ним відомство забезпечить у повному обсязі фінансування всіх видатків.

«Ми не допустимо ніяких зривів у системі державних фінансів, і всі пенсії та соціальні виплати будуть виплачуватися вчасно», - додав він.

Ситуація з наповненням головної пенсійної скарбнички країни дійсно непроста, підтверджує «Голосу України» експерт Фонду соціальної безпеки Юрій Гавриленко. За його словами, загальний дефіцит

особливо пенсіонерам, не має бути, вважає експерт.

За рахунок чого ж новий уряд зможе забезпечити безперебійну виплату пенсій?

- Є кілька варіантів. Перший: зовнішнє запозичення грошей. Другий: ввімкнути друкарський верстат. І третій, найбільш перспективний: припинення пагубної практики рефінансування банків й спрямувати ці кошти на інші потреби. В першу чергу, на розвиток економіки. Внаслідок чого запрацюють підприємства, почнуть сплачувати податки й з'являться гроші на соціальні потреби, - коментує Юрій Гавриленко. - Подібне в період кризи спостерігалося в США. Там за рахунок коштів феду-

ральної резервної системи, оминаючи банки, почали кредитувати бізнес.

Співрозмовник до позитиву перших кроків уряду відносить заяву провести аудит грошей від кредитів міжнародних фінансових організацій, які отримала Україна за останні роки. Щоправда, експерт побоюється, що швидкість, з якою Кабмін має бажання це зробити й прийняти новий бюджет (протягом місяця), може обернутися непередбаченими наслідками. Тому що ризикуємо отримати бюджет, який базується на недостовірних даних. А така поспішність знову не дозволить Україні вирішити проблеми, що накопичувалися роками та поглибилися через світову фінансово-економічну кризу.

Ольга ВАУЛИНА.

Мал. Олексія МОНАСТИРСЬКОГО.

У Миколаєві пам'ятають подвиг героїв-ольшанців

25 березня біля пам'ятника героям-ольшанцям у Корабельному районі Миколаєва зберуться сотні людей: звідси щороку починається хода до Південного Бугу — місця, звідки вирушив на бойове завдання легендарний десант Костянтина Ольшанського. До нинішнього «Походу пам'яті» організатори готуються особливо ретельно.

Визволення Миколаєва від німецько-фашистських загарбників стало першим етапом одеської операції. Було потрібно не тільки визволити місто, а й завадити його руйнуванню, перешкодити евакуації гітлерівських

військ по морю, вивезенню награваного майна. Для розв'язання відповідального завдання було вирішено висадити в миколаївському порту десант морських піхотинців. Завдання було таке: збентежити ворога в тилу, відтягнути на себе частину сил і полегшити наступ наших частин, які штурмували місто. Серед добровольців до загону відібрали 55 морських піхотинців і 12 червоноармійців, командиром десанту було призначено Костянтина Ольшанського. Про легендарний подвиг і мужність десантників оповідають сотні книг. 55 морських піхотинців і 12 червоноармійців нагородженні званням Героя Радянського Союзу.

Галина ПОРФИР'ЄВА.

ФОТОФАКТ

У Харкові пройшли змагання з лову хижої риби на спінінг, у яких взяли участь 105 спортсменів із Харківської, Луганської та Запорізької областей.

Фото Володимира АНДРЕЄВА (УНІАН).

Податківці викрили підпільний лісопереробний цех

Підпільний цех із виготовлення деревного вугілля та розпилюванню лісоматеріалів виявили славуцькі податкові міліціонери. Він працював у колишньому складському приміщенні сільгоспдідприємства села Плужне Ізяславського району. Місцевий житель, який не був зареєстрованим як суб'єкт господарської діяльності та не мав відповідних дозволів, більше року виробляв та продавав деревне вугілля. На виробництві працювало шестеро осіб, яким платили шістьдесят гривень на день. Податківці вилучили більш як п'ять тонн готового вугілля, верстати для розпилювання деревини, електроінструменти та лісоматеріали. Орієнтовна вартість вилученого становить майже 390 тисяч гривень.

Найбільше нових робочих місць — у торгівлі, ремонті авто та побутових виробів

Дворічну програму, яка має допомогти у працевлаштуванні хмельничан та боротьбі з тіньовим ринком праці, запропонували під час «круглого столу» представники місцевої влади, органів соціального захисту та громадські організації.

Найперше завдання — створення сприятливих умов для інвестування в економіку міста та сприяння розвитку малого та середнього бізнесу. Поки ж відзначили, що протягом минулого року чисельність штатних працівників на підприємствах Хмельницького зменшилась на п'ять відсотків. А замість запланованих для створення майже 7,8 тисячі вдалося створити лише 5,5 тисячі нових робочих місць. При цьому найбільше їх з'явилося у торгівлі, сфері ремонту автомобілів та побутових виробів, переробній промисловості.

Ірина КОЗАК.

Тролейбус поїхав дорожчати

Міська влада Рівного оприлюднила проєкт рішення, згідно з яким планується підвищення вартості проїзду тролейбусами (а вони щодня перевозять близько ста тисяч людей). Це мають намір зробити в три етапи: з 15 квітня -до однієї, з 1 серпня — до 1,25 гривні, з 1 листопада — до півтори гривні. Підвищення тарифів (а нині поїздка коштує 80 копійок) ударить по кишенях малоомішних городян.

Тим часом міська влада такий непопулярний крок пояснює тяжким фінансовим становищем комунального підприємства «Рівнеелектротранс», яке завершило минулий рік із збитками у 3,3 мільйона гривень.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

«АнтиТабачні» бунти

Сьогодні молодіжні та студентські організації Києва проведуть під стінами Міносвіти театралізовану акцію під назвою «Табачника — на смітник історії!». Цей мітинг стане першим заходом у столиці в рамках «АнтиТабачної кампанії», метою якої є звільнення новопризначеного міністра освіти і науки Дмитра Табачника.

Нагадаємо, старт кампанії поклав Львів. Днями там відкрили символічний пункт прийому радянської літератури, де збирали книжки доби СРСР і КПРС та підписи за відставку міністра. Спочатку твори класиків марксизму-ленінізму мали спалити в ім'я освіти, та потім вирішили, що «не опускаються до методів фашистів і більшовиків, до яких Табачник часто прирівнює галичан». Тож книжки вирішили здати на макулатуру, щоб із них була хоч якась користь, **передає зі Львова наш власний кореспондент Ірина Єгорова.**

А от у Луцьку головному освітянину прямо сказали: «Пішов геть». У заяві Волинської обласної організації «Національний альянс», ідеться про те, що міністр освіти і науки «Дмитро Табачник як ініціатор руху «За нейтральну, позаблокову Україну!» здійснив чимало, щоб на відповідному рівні популяризувати російський напрям політики та знівельювати ідею євроінтеграції України...». Ініціатори акції закликали всіх «почати спротив і змусити владу відмовитись від спроб українофобської ревізії освіти, зокрема через призначення міністром Табачника.

Аналогічні «АнтиТабачні» акції відбуваються і на півдні України. Зокрема, ополчилися проти міністра херсонські студенти, які створили власний осередок спротиву і вже навіть випустили

перше друковане звернення, в якому зазначають, що його відставка — питання часу.

— Мені не зовсім подобається напрям, якого набуває ця кампанія, — **коментує ситуацію на прохання «Голосу України» керівник центру дослідження суспільства, експерт з освітніх реформ Інна Совсун**, — адже основний наголос у ній робиться лише на українофобські настрої міністра Табачника. Мені здається, це тільки порушує теми, які набили оскомину. У такий спосіб вони лише розпалюють національну і мовну ворожнечу і це точно не призведе

до жодних результатів. Тим часом галузь освіти й далі загинуватиме.

— З одного боку, я розумію, що міністр Табачник є доволі одіозною фігурою для молоді, особливо західних регіонів України, з другого — питання про реформування освіти, зокрема повернення вступних іспитів, поки що озвучує віце-прем'єр-міністр Володимир Семиноженко, тож усі питання мають бути до нього, — додає голова правління громадянської мережі «Опора» Ольга Айвазовська.

Наталія ОВДІЄНКО.

Фото Маркіяна ЛИСЕЙКА (Укрінформ).

Шукаючи туристів у горах, рятувальники потрапили під лавину

Учора на Закарпатті тривали пошуки рятувальника, який самотужки не зміг вибратися з-під лавини снігу. На місці працювали колеги зі Львова та Києва, усього задіяли 32 рятувальників. Роботи ускладнювалися непростими погодними умовами, що змінювалися ледве не щопівгодини. Окрім цього в горах зберігалася небезпека сходження лавин. Проте пошуки накритого снігом колеги не припинялися.

Ця історія почалася у суботу ввечері, коли до Закарпатського гірського пошуково-рятувального загону надійшло повідомлення, що троє сноубордистів не повернулися з району полонинських хребтів Гімба та Великий Верх (Міжгірський район).

— Негайно на пошуки 31-річних Антона і Михайла та 21-річної Олени вирушили аж 18 гірських рятувальників. Близько другої ночі четверо з них, які рухалися гірським масивом між горами Стій та Великий Верх, вийшли на мобільний зв'язок з туристами. Жевріла надія, що все

буде гаразд, — **розповів «Голосу України» речник облМНС Федір Філіп**. — Один із рятувальників залишився на місці для підтримання зв'язку із заблукалими та координації подальших дій з колегами по радіостанції, а троє продовжили пошуки. Коли до туристів, як то кажуть, було рукою подати, рятувальників несподівано накрило лавиною завдовжки майже 800 метрів, товщина снігу місцями перевищувала два метри. Двоє еменесників зуміли благополучно вибратися зі снігової пастки, а пошуки третього й досі тривають.

Зниклий рятувальник — це 65-річний Юрій Вербишук з райцентру Воловець, який має тридцятирічний досвід роботи. Він врятував не одну сотню людей.

Щодо туристів, то у неділю зранку в районі села Березники Свалявського району їх знайшли закарпатські рятувальники. Стан здоров'я потерпілих задовільний, госпіталізувати їх не довелося.

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

На знімку: рятувальники на місці пригоди.

Фото надане ГУ МНС у Закарпатській області.

ФОТОФАКТ

У Чернігові відбувся концерт з нагоди 200-річчя від дня народження Фридерика Шопена.

На знімку: диригує Роман Ревакович.

Фото Віктора КОШМАЛА (Укрінформ).

Небезпечна «полуничка»

Майже місяць у напівпідвальному приміщенні однієї зі шкіл Луганська у вигляді відеосалону функціонував підпільний цех із тиражування та збуту... порнодисків.

Усе почалося з того, що до Ленінського райвідділу міліції звернулися батьки учня однієї із середніх шкіл міста. Мама підлітка розповіла правоохоронцям, що застала сина за переглядом порнографічного відеофільму. Після серйозної розмови підліток зізнався, що DVD він придбав за 40 гривень у молодика. Як установили правоохоронці, підприємець, який продав хлопцю диск із порно, орендує для свого офісу одне з приміщень школи. Прикриттям служила вивіска відеосалону, що обіцяла виготовлення роликів урочистих подій, весіль, ювілеїв тощо.

Щоб успішно реалізовувати свій товар, діловитий парубок розміщав у газетах оголошення про послуги і в завуальованій формі пропонував «зробити запис будь-якого відеофільму за бажанням клієнта». «Бізнесмена» затримали на гарячому. Під час обшуків було вилучено кілька десятків екземплярів готової продукції, а також грошові суми.

Подальші оперативні заходи співробітників УБЗТЛ дозволили їм вийти ще на одного хлопця, який промишляв аналогічним заняттям. Виробництвом лазерних дисків порнографічного змісту 23-річний студент одного з вищих навчальних закладів області займався в себе вдома. Правоохоронці, вдаючи із себе покупців, успішно провели оперативну закупівлю своєї «полунички». На допиті затриманий докладно розповів про технологію збуту забороненого товару. Як з'ясувалося, студент також використовував всесвітню мережу Інтернет. Батьки торік втратили роботу, стипендії на життя не вистачало, от і вирішив майбутній педагог зайнятися чорною комерцією. За місцем проживання студента було проведено обшук, під час якого виявлено й вилучено більш як 60 дисків і всю оргтехніку.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

З космосу світить зірка на ім'я Одеса

Першому заступникові одеського міського голови Анатолію Ворохаєву було вручено сертифікат на «іменну зірку». Представники проекту «Прискорення ук-

раїно-європейської співпраці в космічній галузі», які вручали керівництву міста сертифікат, повідомили, що зірка на ім'я Одеса розташовується в сузір'ї Лі-

ри. Спостерігати за нею на зоряному небі можна за допомогою телескопа Кеплера.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.

Комсомольська шахта мріє про модерн

Директор шахти Сергій Загородніков

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Сьогодні шахта «Іловайська», так само, як і інші вугільні підприємства сходу Донеччини, переживає складні часи. Торік навіть виникла загроза зупинення шахти: було закінчено відпрацювання єдиної діючої лави. На обладнання нової лави грошей не було. Так само не було грошей і для інших виробничих потреб. На шахті стали відключати електроенергію: знеструмлювали комплекс поверхні, стовбури, котельні, лазні.

«Доходило до того, що після зміни доводилося шахтарів відправляти

помитися до найближчого ставка, іншого виходу просто не було», — пригадав голова первинної профспілкової організації шахти Віктор Панкратов. — А коли не стало грошей на бензин для автобуса, робітники на зміну і додому діставалися хто як зможе: хто на власному автомобілі, хто на велосипеді, а багато хто — пішки». До речі, від найближчих міст вугільне підприємство на відстані від шести до тринадцяти кілометрів.

«Іловайська» — шахта із непоганою перспективою: запасів вугілля — 36 мільйонів тонн. Свого часу тут склали проект модернізації і навіть спорудили новий стовбур. Це дало б змогу гірникам заощадити час і швидше діставатися до робочого місця. У найближчому майбутньому могла б з'явитися навіть шахта «Іловайська-Нова». Але мрії про «модерн» залишаються лише мріями: реалізація задуму — дороге задоволення. Зате певного оптимізму додала нова лави, введена в експлуатацію на шахті наприкінці минулого року. Ознайомили її старим відремонтованим обладнанням. На придбання нового у державного підприємства «Шахтарськантрацит» бракує коштів. Парадокс: у країні говорять про енергетичну безпеку, але при цьому не приділяють належної уваги єдиному енергоносію — вугіллю.

Сьогодні з єдиної на «Іловайській» лави видобувається 800 тонн вугілля на добу. Після збагачення паливо відправляють на теплоелектростанції. За словами технічного директора ДП «Шахтарськантрацит»

Ігоря Гатіна, для виживання шахти потрібно піднімати на-гора 1300—1400 тонн на добу. Зараз на підприємстві готують ще одну лаву. Якщо вона стане до ладу, колектив може прийти до беззбиткової роботи. Шахтарі кажуть, що звикли до постійних труднощів. То затримки зарплати, то відсутність нової лави, то

лазня без гарячої води. Прийом людей на шахту закритий. Але коли звільняється місце, бажаючих удосталь. Адже іншої роботи для чоловіків у цьому куточку донецького степу немає.

Ліна КУШ.

Донецька область.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

За древньою ажурною аркою

Одним із найменш чисельних народів України, а може, і всієї планети, є кримські караїми-тюрки. За деяким даними, у світі їх усього близько двох тисяч. Більша частина народу проживає в Автономній Республіці Крим.

Євпаторійська громада — трохи більше 200 чоловік. Вулиця Караїмська в лабіринті старого міста вимощена кругляком, кольорові стіни будинків, вікна й ворота обрамляють вигадливі кути арки. Чисто й затишно. Гордістю цієї вулички, та й, мабуть, усієї Євпаторії, є комплекс караїмських храмів — кенас. Донедавна храми були в жалюгідному стані. У різні роки в будинках комплексу розташовувалися музей атеїзму, курси медсестер, спортивні секції, дитячий садок,

БТІ, краєзнавчий музей... Напівзруйновані колони, штукатурка, яка обсипається, багато сміття і бруду. І тільки виноград вижив, як і багато років тому, обплітаючи довгий «коридор», що колись вів до будинків молитви.

Сьогодні головний духовний центр древнього народу сяє у всій своїй красі. Відrestaвровано портал головного входу, виноградні й мармурові дворики, Велику (Святкову) і Малу кенаси. Є етнографічний музей, національна бібліотека

«Карай бітклігі» і кафе національної кухні «Караман». Тут після молитов за благодійним обідом збираються парафіяни — обговорити насущні справи, підготовку до майбутніх свят, привітати ювілярів. За винятком днів основних караїмських свят, комплекс відкритий для туристів.

З початку 90-х років ХХ століття помітно стали відроджуватися культура, фольклор, традиції й обряди кримських караїмів. Тоді ж почалися й відновлювальні роботи в комплексі кенас. Багато вдалося зробити на ентузіазмі й за пожертвування караїмів, але також велику подяку голова Євпаторійського національно-культурного товариства «Кардашлар» Сергій Сінані висловив за виділення бюджетних коштів на відновлення пам'ятки державного значення Соборної кенаси до її 200-річчя (2005 р.). Але частина пам'ятки ще чекає реставраційних робіт. А наприкінці березня цього року караїми готуються до зустрічі одного зі значимих свят — Песах (Великодня). На святковий стіл ставлять прісний великодній хліб — тимбил, печене м'ясо, яйця, рибу, зелень, вино. Національна кухня кримських караїмів досить незвичайна. Вона представлена в національному кафе «Караман».

А караїмські чир-чир (чебуреки) — просто казка! Бага-

то років кафе «Караман» готує їх за старовинним рецептом. Гості кафе можуть також скуштувати тут караїмські страви, які не зустрічаються в національній кухні інших народів, такі як: сількме (смажені баклажани, тушковані з рубаним м'ясом баранини в горшечках), кьофта (м'ясні тефтельки із чорносливом), янтик (караїмські пиріжки), пширильген юмурта (печені курячі яйця), буза (квас із пшона й ізюму) та інші. Мені особливо сподобалися чир-чир і з м'ясом, і овочеві. Смачно!

Андрій НЕСТЕРЕНКО.
Фото автора.

Київавтодор планує завершити ремонт на основних магістралях країни до 20 квітня (Укрінформ)

Росія, Казахстан та Білорусь на базі Митного союзу 2012 року можуть створити наднаціональний орган управління — прем'єр Казахстану Карим Масимов (УНІАН)

Кому служитимуть підземні скарби?

Якщо не відродимо вітчизняну чорну металургію...

ПРОБЛЕМА ОЧИМА ВЛАСКОРА

Запоріжжя славиться як індустріальний регіон, але створений тут наприкінці двадцятих років минулого століття потужний промисловий комплекс прив'язаний до привізної сировини. Вирішальну роль у цьому відіграли Дніпрогес, який дав заводам електроенергію, та коротке залізничне «плече» до донецького вугілля і криворізької залізної руди, а також правобережних родовищ марганцевих руд. А по скореному Дніпру до Запоріжжя попливли із Середземномор'я баржі з бокситами. Місцева гірничодобувна промисловість на перших порах слугувала лише будівельним цілям. Виняток становило хіба що створене в 1939 році у Пологівському районі Приазовське рудоуправління (тепер ЗАТ «Мінерал»), де видобувають вогнетривку глину, каолін, будівельний та формувальний пісок. Раніше воно працювало виключно на чорну металургію, а тепер експортує продукцію в десятки країн. Та запорізька земля багата на корисні копалини. З часом, коли завіса секретності навколо надр почала потроху спадати, починаєш усвідомлювати, як же нам пощастило. Спасибі Білокам'яній за те, що в СРСР втілювалися в життя виключно грандіозні економічні проекти! Це і врятувало Україну від остаточного виснаження її підземних скарбів задля потреб великої імперії.

Діти останніх п'ятирічок — живі й мертвонароджені

Та навіть у наддержаві змуснені були рахуватися з реаліями. Бо криворізької руди ставало дедалі менше, а добратися до неї було все важче... І наприкінці шістдесятих років у Василівському районі ввели в дію Запорізький залізрудний комбінат та збудували місто Дніпрорудне. У перебудовні часи у цьому само районі виросло селище Степногірськ, а неподалік від нього викопали марганцеву шахту. Таврійський гірничо-збагачувальний комбінат так і не дав промислової продукції. Його «вбили» у перші роки незалежності столичні чиновники. А пізніше, коли у затопленій шахті з'явився ще один господар, якому конкуренти-співвласники так і не дали можливості її запуснути...

На теренах Запорізької області на початку вісімдесятих мало вирости ще одне шахтарське місто — Синьогірськ. Тоді у Чернігівському районі геологи виявили родовище апатиту, друге за величиною на території СРСР. Утім, люди, котрі розумілися на геології, лише загадково посміхалися. Бо апатит, з якого виготовляють фосфорні мінеральні добрива, є природним супутником урану. І, звісно ж, партію та уряд сільгоспхімія цікавила не найбільше. Але проект, що довго не сходив з язиків, несподівано зупинився. Можливо, тому, що почалося будівництво Запорізької атомної електростанції, і область не могла одночасно потягти два стратегічні об'єкти. Та, скоріше всього, відпала сама потреба у збільшенні обсягів видобутку такого виду корисних копалин.

Наче упирі на свіжу кров

Загалом же, як показали перевірки, у галузі немає такого підприємства, котре б у тій чи іншій мірі не переступило закон. З одного боку, це — відгомін «смутих» часів, коли в

держави не доходили руки, щоб навести порядок, з іншого — плутанина, до якої призвело непослідовне законодавство, що регулює розробку надр і техногенних родовищ.

У реальному секторі економіки порядок, чи хоча б його

ОДА оголошує війну кримінальним елементам, які нахабно розкрадають метал, але грандіозна «битва» з ними безспішно триває майже два десятиліття. Бо комусь «нагорі» це вигідно. Тому й лунають постріли у Запоріжжі...

Не менш зухвало під боком у влади розграбовується намитий земснарядями пісок поряд із недобудованим Південним житловим масивом. Серед білого дня то в одному, то в іншому місці появляються екскаватори та каравани великовантажних самоскидів, міліція не може їм дати раду, бо ці «промисли» кимсь освячені, а чиновники безпорадно розводять руками. Мовляв, що вдієш, коли немає власника? Це до того, що піски не включені У межі міста... Смішно? Не дуже. Бо виникає запитання: «А хто ж тоді держава?»

Таким же чином спустошується й морське узбережжя, зокрема, коса Пересип у курортній Кирилівці. Хто ж винен у тому, що совість стала пережитком, а закони писані не для всіх?

«Лисиці брешуть на щити»

За роки незалежності жодного нового рудника чи шахти

Поки керівники новоствореного Приазовського залізрудного комбінату узгоджували формальності, у Приморський район зачастили депутати облради від Партії регіонів, і там пройшла серія еко-

Без модернізованої чорної металургії ми станемо сировинним придатком економічно розвинених країн.

логічних мітингів. Проблема й справді серйозна, про що свідчить сумний приклад Запорізького залізрудного комбінату, котрий вбив шахтними водами заповідний Утлюцький лиман. Та, як кажуть, про вовка неслава, а їсть овечок Сава. Погодження на розробку Корсаківського родовища обласна рада відкликала і тут же видала його якомусь «Ремпостачу» з Дніпропетровщини. Фірмочка явно підставна, бо її статутний капітал обраховувався 25 тисячами гривень. І скандал був ні до чого, бо в Приазовському районі є ніким не зайняте Іванівське залізрудне родовище. Очевидно ж, обласне начальство перед кимсь вислужувалося. І справді, коли один великий чоловік з опозиції купив у США акції ме-

Приблизно за таким само сценарієм розвивалися події і на інших територіях. У 2004 році ТОВ «Індустріальна група «Магнетит» отримала ліцензію на розробку Гуляйпільського залізрудного родовища, але її почала цькувати терміново створена «Гуляйпільська громада». Самі ж «варяги» не проявили активності у здійсненні задекларованих намірів і через чотири роки перейшли в сусідній Оріхівський район на Васинівське родовище. Тут їм теж організували спротив під екологічними гаслами, але вдалося досягти компромісу. Самі ж стратегічні інвестори почали активно допомагати місцевій громаді у вирішенні соціальних проблем, що засвідчило серйозність їхніх намірів.

Кращі часи попереду?

Із солідних інвестиційних проектів, котрі реалізуються в гірничодобувній галузі області, можна назвати ще два. Запорізький залізрудний комбінат отримав дозвіл на будівництво нової шахти, а в багатостраждальний Степногірськ прийшов потужний «Індустріальний союз Донбасу». Донедахи зобов'язалися відродити шахтарське селище. В їхній щирості ніхто не сумнівається, бо попередня кошторисна вартість проекту становить півмільярда доларів. Це — нова марганцева шахта, сучасний феросплавний завод плюс низка об'єктів соціальної інфраструктури.

Тільки коли ж прийдуть омріяні кращі часи? Судячи з нинішніх реалій, нескоро. Гірничодобувна галузь, як і чорна металургія, переживають глибокий спад виробництва. Тож кошти на реалізацію амбітних проектів появляться не сьогодні і, мабуть, не завтра. До того ж треба пройти тривалий підготовчий період, щоб наміри матеріалізувалися у конкретні документи, пройшли громадські слухання, а вже тоді за справу візьмуться будівельники.

А ще необхідно модернізувати самі металургійні підприємства. Бо інакше навіщо лізти у шахти, якщо вітчизняний метал буде неконкурентний на світовому ринку? Таке залізо і дома не куплять, а сама руда коштуватиме копійки.

Микола МАНЬКО.
Запорізька область.
Фото Миколи ДРЮЧЕНКА.

В одному з кар'єрів ЗАТ «Мінерал».

видимість, все ж таки можна навести. Однак і тут не обходиться без зловживань. Торік Бердянська природоохоронна міжрайонна прокуратура порушила кримінальну справу за фактом незаконного видобування сировини ВАТ «Костянтинівський цегельний завод». Йдеться про заготівлю глини для виробничих потреб без отримання дозвільних документів протягом не менше двох років. Дії посадових осіб підприємства, котрі завдали державі значних збитків, кваліфіковані як самоуправство та службова підміна.

Час від часу спалахують гучні скандали довкола шлакових відвалів у балці Середній, котрі класифікуються як техногенне родовище, а точніше — місце, де в радянські часи ховали виробничий брак металурги «Запоріжсталі», «Дніпрспецсталі» та феросплавного заводу. Кожний новий голова

в області так і не спромоглися збудувати. Хоча потреба у них велика. Сировина не тільки дорожчає, а й стає недоступною. ВАТ «Металургійний комбінат «Запоріжсталь» не раз ставили в безвихідь відмови гірників поставляти коксове вугілля та залізну руду. Врешті-решт підприємство викупило акції на двох шахтах у Ростовській області Російської Федерації і об'єдналось із колективом Маріупольського металургійного комбінату імені Ілліча для розробки Кунсунгурського та Корсаківського залізрудних родовищ у Приазовському та Приморському районах. Заодно запорізькі сталевари отримали ліцензію на видобування природного газу в Приазовському районі. Чого не скажеш про інші металургійні підприємства, котрих розхолодили запаси балки Середньої та те, що самі вони, наче м'яч, пішли по руках.

талургійного підприємства і втратив інтерес до Корсаківського родовища, з ділової орбіти зник і сам «Ремпостач».

З ОФІЦІЙНОЇ ДОВІДКИ

Державним балансом України на території Запорізької області обліковуються 14 родовищ із 23 видів різноманітних корисних копалин місцевого і загальнодержавного значення. На сьогодні гірничодобувні підприємства розробляють прісні та мінеральні води, лікувальні грязі, монопіти, каолін, каолін вторинний, граніт, формувальний і будівельний пісок, залізну руду, мігматити, пегматити та суглинки. Перспективними для видобування є природний газ, руди марганцю, апатит, фтор, графіт, скляна сировина (пісок кварцовий) та деякі інші корисні копалини.

Із 36 гірничодобувних підприємств області, котрі мають спеціальні дозволи, лише 23 займаються промисловим видобутком твердих корисних копалин, 10 готують родовища до розробки та оформляють відповідну дозвільну документацію, а три підприємства позбавлено права займатися виробничою діяльністю через грубі порушення вимог чинного законодавства.

Маленький, та сміливенький

Ідею «підкинула» кавітація

Володимир Карський і Сергій Трухнов були єдині в області, хто три роки тому ризикнув налагодити виробництво біодизеля з місцевого соняшнику. Але дослідників за цей період у них так і не з'явилося. На жаль, соняшник жодного разу не порадував таким багатим врожаєм, як у той пам'ятний рік, тож як сировина для палива став невідгідний. Дорого виходить. Але розмова піде не про біодизель.

Пам'ятається, Сергій Трухнов розповідав, що коли вони з Володимиром створювали кавітаційну установку для виробництва біодизеля, помітили істотну відмінність температур після каталізатора. Зацікавилися: а чи можна, з огляду на цей процес, створити установку, здатну опалювати будинки, і яка буде її ефективність. Коротше, йшлося про унікальний теплогенератор, що розв'язує одразу кілька проблем. Як вважає Сергій, за рахунок кавітації невеликий за розмірами прилад може обігрівати, наприклад, цілий під'їзд дев'ятиповерхового житлового будинку.

— Кавітаційні процеси можуть дати невимірну кількість енергії, — переконував тоді Трухнов. — Поки що ми ще вчимося, як треба її знімати. Якщо на певному етапі відключити електродвигун і змусити отриману теплову енергію крутити генератор... Ось вам і вічний двигун. Для впровадження такої установки не потрібно прокладати підвідні комунікації. Та й газ із кожним роком дорожчає. А такий генератор буде дуже економічний, тому що бере енергії менше, ніж віддає.

Минув рік — і ось дзвінок від Карського: «Прийжджайте на презентацію нашого теплогенератора, котрий встановлено в механічному цеху одного з луганських підприємств». Все-таки ці хлопці свого домоглися.

Це двадцять п'ятий варіант

Механічний цех Луганського ТОВ «Вагер» обсягом 7 тисяч кубічних метрів. Теплогенератор має обігріти цю махину й довести свою перевагу перед традиційним електричним котлом, яким до останнього часу тут користувалися.

Тепловий насос з електрокотлом не зрівняти

Незважаючи на фінансово-економічну кризу, комунальне підприємство «Водоканал» успішно реалізує програму енергозбереження, яка вимагає значних матеріальних затрат.

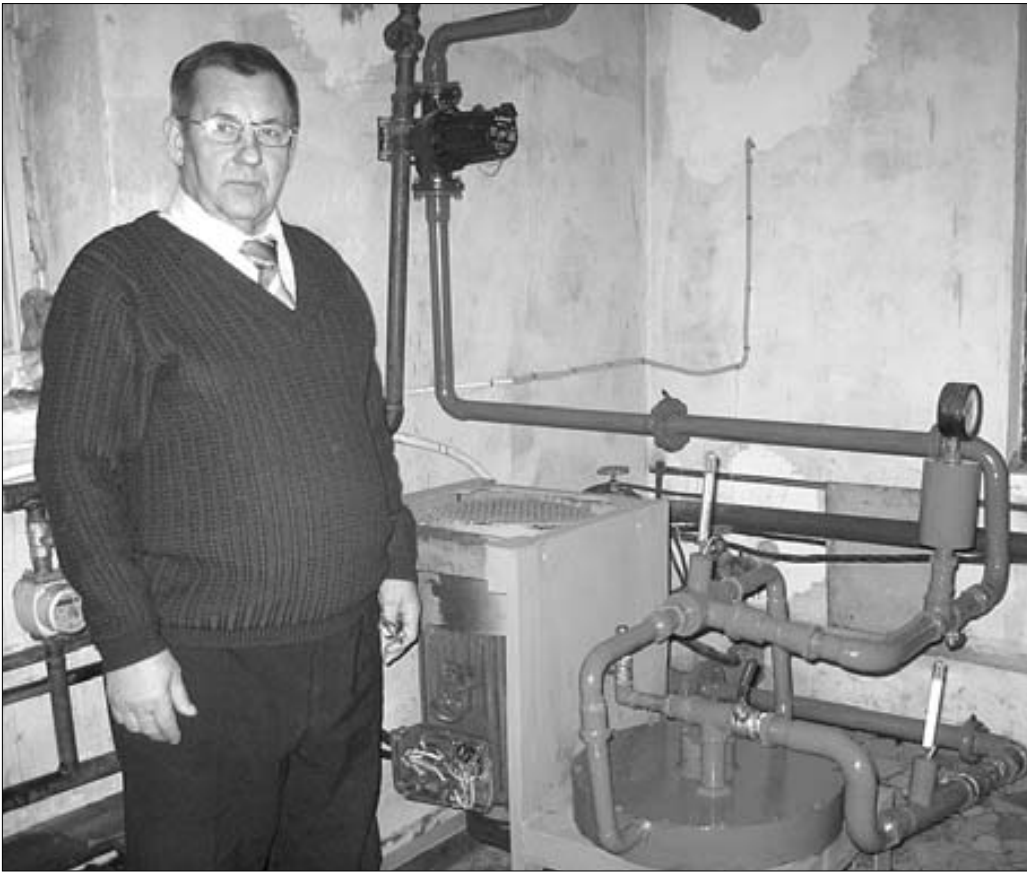
Одним із пунктів цієї програми є зменшення обсягу споживання електроенергії на каналізаційній насосній станції №21, що розташована в Космічному мікрорайоні Запоріжжя. За інформацією генерального директора підприємства Віталія Косориги, тут нещодавно змонтували і ввели в експлуатацію тепловий насос потужністю 10,6 кіловата. Але в разі роботи на опалення його споживча потужність становить лише 2,1 кіловата. І на це є поважна причина. Адже вода, яка йде в систему опалення КНС №21 та на господарчо-побутові потреби персоналу, спочатку підігрівается за рахунок температури стічних вод каналізації. А влітку теплонасос буде задіяно для кондиціонування повітря у приміщеннях станції.

Раніше на КНС №21 працював електрокотел потужністю 9 кіловатів. Після його заміни тепловим насосом споживання електроенергії скоротилося у 4,3 рази, що дасть змогу зекономити її за опалувальний сезон близько 27,6 тисячі кіловат-годин.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

— Наша теплоустановка працює в цьому цеху вже два місяці, — розповідає Сергій Трухнов. — Ми називаємо це експериментом, оскільки на конкретному прикладі продовжуємо вивчати можливості нашого теплогенератора. Але впевнено можемо заявити, що економію коштів

наш винахід дає істотну. Давайте полічимо. За підтримки температурного режиму в 13—15 градусів котел споживає за добу 135—150 кубометрів газу, що становить 370—400 гривень. Наш 30-кіловатний двигун споживає за добу 300 кіловатів електроенергії і скорочує витрати до 260 гривень. Тобто за добу можна заощаджувати до 200 гривень, а за місяць економія коштів об'єкту становити в середньому до 4,5 тисячі гривень.

Сьогодні автори цього проекту трудяться над алгоритмом роботи стосовно переведення генератора в автоматичний режим. Це дуже важливий момент. Удос-

коналювання установки триває. Судячи з розповідей винахідників, багатофункціональність їхнього дітища об'єкту широке застосування й поширення. Скажімо, теплоустановка — просто знахідка для населених пунктів, що не мають магістрального газопостачання. Вона може

обігрівати не лише установи та житлові будинки, а й корівники, майстерні, пташники. Проблем з винахідництвом у Сергія Трухнова та Володимира Карського немає. Є проблеми з грошима. Для втілення технічної думки своїх зарплат не вистачає, інвестори воліють дочекатися остаточного результату, а керівництво держави більше займається політикою.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

На знімку: Сергій Трухнов біля теплогенератора, встановленого в механічному цеху.

Фото автора.

ДОСВІД

Севастополь обігріють підземні термальні джерела

Дослідження співробітників науково-дослідної лабораторії ядерно-хімічних технологій Севастопольського національного університету ядерної енергії і промисловості (СНУЯЕіП) однозначно свідчать, що запасів теплої води в місті цілком достатньо. Щоправда, джерела з температурою прісної води понад 90 градусів за Цельсієм у вигляді восьми потоків «заховані» під землею на глибині близько кілометра.

Ігор Котелянець, помічник ректора СНУЯЕіП із зовнішньоекономічних зв'язків і роботи з громадськими організаціями, стверджує, що підземні джерела достатньо підключити до наявних теплотрас, котельні і гарячу воду можна буде використовувати для потреб городян цілий рік. «Вода йде під великим тиском — приблизно 15 атмосфер, — і глибинні наоси для її використання не потрібні», — вважає І. Котелянець.

Спектр можливого використання геотермальних запасів заманливо широкий: від обігріву теплиць, що дають продукцію і влітку, і взимку, до залучення в зимовий період туристів і городян у відкриті теплі басейни.

Розробками севастопольських учених зацікавилися бізнесмени, готові інвестувати у відповідну інфраструктуру свої кошти. Але, за твердженням розроблювачів проекту, «немає вольового рішення міського керівництва».

— Програмою розвитку Севастополя передбачено будівництво нових оздоровчих комплексів і пансіонатів. І тут застосування геотермальних вод для басейнів та інших потреб буде незамінним. Альтернативу газу потрібно використовувати вже тепер, — вважає І. Котелянець. — Учені університету активно трудяться в багатьох областях України і за кордоном, але не в Севастополі. Працюємо в Монголії за замовленням Міністерства палива та енергетики України. Цього року ми шукали воду на Кіпрі. Буріння, здійснене в точці, зазначений на-

шими фахівцями, показало: на глибині 170 метрів виявлено потужний потік питної води, який за діаметра свердловини 150 міліметрів самовиливом піднімався на висоту майже п'ять метрів. Потужність припливу води становила 150 тонн на годину.

Роботу наших фахівців високо оцінили вчені зі США — вони дали висновок про високу ефективність нашого методу, що перевершує наявні за оперативністю в 3—4 рази, а витрати на пошук знижує в 10—15 разів.

У Севастополі у нас замовлень немає. Хоча з нашого боку було багато пропозицій, і адміністрація обіцяла зайнятися питанням пошуку геотермальних вод. Але є противники, які вважають, що метод учених СНУЯЕіП недостатньо випробуваний. Надію на те, що незабаром напрацьованими севастопольських учених влада все-таки зацікавиться, дає проект «Реформа міського теплозабезпечення в Україні». Його реалізацію фінансує Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Нещодавно між компанією International Resources Group і Севастопольською міськдержадміністрацією в рамках реформування міської системи теплозабезпечення Севастополя було підписано відповідний меморандум. Під документом свої підписи поставили директор проекту в Україні Ендрю Попелка і голова СМДА Сергій Куніцин.

Микола МАГДИЧ.

Севастополь.

ІННОВАЦІЇ

За п'ять років модернізують комунальне теплопостачання

Відтепер Дніпропетровщина модернізуватиме свою комунальну теплоенергетику згідно з програмою, яку на замовлення управління житлово-комунального господарства облдержадміністрації розробив Інститут технічної теплофізики Національної Академії наук України. Програма спрямована на зменшення споживання природного газу, безаварійну роботу котельні, на розробку нових технологій та устаткування для енергозбереження і є своєрідним бізнес-планом ефективного інвестування бюджетних коштів у теплоенергетику.

Впровадження основних заходів, запевняють розробники, дасть змогу зменшити щорічне споживання природного газу на 687 мільйонів квадратних метрів, на 38 відсотків. Насамперед ідеться про встановлення утилізаторів теплової енергії, впровадження когенераційних установок, застосування технології використання низькопотенційних відновлювальних джерел енергії (теплові насоси), модернізацію котлів і заміну малоефективних на сучасні, використання скидного тепла Придніпровської ТЕС.

«Ми ставили перед собою завдання, — зазначив заступник директора Інституту технічної теплофізики НАН України Борис Басок, — створити таку комунальну теплоенергетику регіону, яка виробляла б та постачала тепло в необхідних обсягах, високої якості, а головне — щоб населення було спроможне сплачувати за це тепло та гарячу воду».

За словами начальника управління житлово-комунального господарства ОДА Андрія Білоусова, загальна вартість реалізації програми — близько 5,5 мільярда гривень, розрахована вона на п'ять років. Основне джерело фінансування — державний бюджет, зокрема, кошти, закладені Програмою реформування та розвитку житлово-комунального господарства. Передбачено також залучення коштів інноваційних та інвестиційних програм, що впроваджуються в рамках Кіотського протоколу та на умовах ЄБРР. Після захисту у Міністерстві житлово-комунального господарства її внесли до реєстру регіональних програм України.

Сьогодні в області налічується 15656 будинків, які опалюються центральною системою теплопостачання. У них мешкають близько 2 мільйонів осіб. Протяжність тепломереж — 3124 кілометри. В області працює 1519 котельні.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Дніпропетровська область.

Сумщина запроваджує проект «Чиста енергія»

Керівництво облдержадміністрації разом з представниками японської компанії обговорило шляхи реалізації енергозберігаючих проектів у регіоні.

Зарубіжну компанію — одну з провідних світових консалтингових компаній у галузі впровадження проектів, пов'язаних зі скороченням викидів парникових газів, представляв директор департаменту фінансування чистої енергії Хаджиме Ватанаба.

Під час зустрічі було обговорено шляхи запровадження та реалізації в Сумській області пілотних проектів у сфері енергетики, промисловості та комунального господарства. Накреслені проекти фінансуватимуть за рахунок коштів, отриманих від продажу Японії української квоти на викиди парникового газу.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

Єврокомісія оголосила, що на 4 науково-дослідні проекти, спрямовані на боротьбу зі свинячим та звичайним грипом, виділить 18 мільйонів євро (прес-служба Представництва Єврокомісії в Україні)

Венесуела постачатиме нафту на білоруські НПЗ, заявив президент Білорусі Олександр ЛУКАШЕНКО після переговорів у Каракасі (РІА «Новости»)

Міністри готують візит Медведєва у відповідь

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Якщо переговори Лаврова й Гришенка в цьому напрямі пройдуть успішно, глава МЗС Росії може передати побажання України главі Держдепу США Гілларі Клінтон, яка прибуде до Москви 18 березня, щоб погодити деталі нового договору щодо СНО. Президенти Дмитро Медведєв і Барак Обама, які мали телефонну розмову минулої суботи, дали зрозуміти, що робота над документом вийшла на фінішну пряму. Безумовно, приїзд Костянтина Гришенка пов'язаний також і з заходами, присвяченими завершенню його дипломатичної місії як посла України в РФ. Президент аналітичного центру «Відкрита політика» Ігор Жданов вважає, що робота українського МЗС під керівництвом Костянтина Гришенка зміниться: «Через певні обставини акцент убік Росії буде зроблено істотний». У свою чергу, директор Центру політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко нагадує, що не Грищенко, а Президент України визначає зовнішню політику України, а її проблеми, на думку експерта, для Віктора Януковича є відносно новими, оскільки він лише опановує нову сферу державного менеджменту. В зв'язку з цим політолог убачає ризик впливу на зовнішню політику різ-

них постатей з оточення Президента, однак, зазначає експерт, Костянтин Грищенко — досвідчений і професійний кадровий дипломат, чітко розуміє національні інтереси України й специфіку дипломатичної служби, що мінімізує негативні ризики. З такою оцінкою погоджується директор Школи політичної аналітики при Національному університеті «Києво-Могилянська академія» Олексій Гарань, який при цьому зазначає, що Грищенко вже очолював МЗС, причому в один із найскладніших періодів — останній рік діяльності Леоніда Кучми. Водночас він наголошує, що пізніше Костянтин Грищенко став членом Республіканської партії нинішнього глави Мінпалівернерго Юрія Бойка, «тобто були формальні зв'язки з «Росукренерго».

«Потім було призначення до Москви на посаду посла. В Москві він кілька разів виступав з державницькими заявами, фактично критикуючи підходи Москви до України. Це були серйозні й рішучі заяви. Тому зараз, як досвідчена й прагматична людина, він має докласти зусиль для того, щоб зберегти загальний політвектор України, але є ризик, що стосується його зв'язків із «Росукренерго». Тобто, питання в тому, наскільки вони збереглися й наскільки впливатимуть на його політику».

Яна СТАДІЛЬНА.

ФОТОФАКТ

Нова холодна хвиля принесла в Пекін снігопад. Найбільше опадів випало у передмісті столиці Чанпіні.

Фото Ольги ТАНАСІЙЧУК (Укрінформ).

У Європарламенті розглянуть кримсько-татарське питання

Сьогодні в Європарламенті відбудуться громадські слухання, на яких обговорять стан кримських татар в автономії після президентських виборів в Україні. Слухання ініціювали литовський євродепутат Леонідас Донскіс та «Організація націй і народів, що не мають представництва» (UNPO), передає «Німецька хвиля».

На громадські дебати до Страсбурга збирається, у тому числі, голова кримсько-татарського меджлісу, народний депутат України Мустафа Джемільєв. Він повідомив, що в своєму виступі перед євродепутатами планує розповісти про те, як триває процес облаштування кримських татар через понад 20 років після їх повернення на батьківщину з депортації. Особливу увагу Мустафа Джемільєв приділить питанню відновлення політичних, економічних та громадських прав репатріантів. Крім того, лідер меджлісу хоче звернути увагу європейської громадськості на призначення міністром внутрішніх справ України Анатолія Могильова. Як передає «Українська правда», у Меджлісі вже підготували звернення до Генпрокурора України з вимогою притягнути Могильова до кримінальної відповідальності.

Ціну на газ для країни можуть знизити, а для населення її точно підвищать

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Нагадаємо, при цьому Київ заявляє, що веде переговори з Москвою для вироблення оптимальної ціни на російський газ. У РФ, поки на неофіційному рівні, звучать натяки, що знижка можлива, наприклад, в обмін на допуск до внутрішнього газового ринку України. Серед інших предметів торгу називають участь у модернізації української газотранспортної системи, базування російського Чорноморського флоту й ство-

рення єдиного економічного простору. Крім того, стало відомо, що уряд України має намір ініціювати підвищення тарифів на природний газ для населення. Про це повідомив віцепрем'єр Сергій Тігіпко в прямому ефірі телеканала «ІСТV» у понеділок увечері. Раніше передбачалося, що на другий квартал 2010 року ціни будуть переглянуті. Однак уряд Тимошенко постановою від 3 березня рекомендував НКРЕ не підвищувати ціни на газ в 2010 році для населення, теплокомуненерго та промпідприємств.

Наших правопорушників затримали в Італії

До Івано-Франківська з Італії екстрадували місцевого мешканця, підозрюваного у виготовленні та збуті підроблених грошей. Як повідомив ЦГЗ УМВС України в області, у міжнародний розшук його оголосили у травні 2008 року. Правоохоронці встановили, що правопорушник переховується в Італії. Через канали Національного бюро Інтерполу МВС України до розшуку і затримання при-

карпатця залучили італійську поліцію. До речі, цього року зусиллями прикарпатської міліції та Національного бюро Інтерполу на Прикарпаття повернуто уже трьох осіб, які після вчинення злочинів переховувалися від правосуддя за кордоном, повідомляє наш власкор Дарина НАЗАРЧУК.

Ще одного українця затримали поблизу Венеції. Через три роки після оголошення

у міжнародний розшук, 26-річного жителя Немирівського району Вінниччини знайшли у матері, котра працює в одному з містечок поблизу Венеції. У березні підозрюваного екстрадували до Вінниці. Подібна процедура чекає на ще одного вінничанина, якого розшукують з жовтня 2009-го за побиття перехожого. Його затримали у Мілані, передає наш власкор Віктор СКРИПНИК.

Браконьєрами виявилися турецькі моряки

За 80 кілометрів від острова Зміїний моряки-прикордонники затримали рибальське судно, що не реагувало на сигнали катера української прикордонної служби. Вночі судно йшло з виключеними ходовими вогнями й спущеним національним прапором. На запити по радіо й сигнали світлофора не реагувало. Українські прикордонники пішли на зближення з рибачкою шхуною й попередили про відкриття вогню по порушниках. Під час про-

ведення огляду рибачького судна з'ясувалося, що приписка у нього турецька, а всі 13 членів екіпажу — громадяни Туреччини. На борту судна-порушника виявили 440 сіток для лову риби. Ймовірно, браконьєри намагалися організувати вилов камбали-калкана, делікатесної риби. Під конвоем сейнер доправили в бухту Камишову (Севастополь). Капітан заплатив 90 тисяч гривень штрафу. Зараз вирішується питання про притягнення моряків до кримінальної відповідальності.

Вл. інф.

Автентичність картини Тіціана визначають за кордоном

Директор Одеського музею західного й східного мистецтва Володимир Островський вирушає у службове відрядження до Італії.

Він представить тамтешнім мистецтвознавцям докази того, що картина «Портрет венеціанського дожа Джіроламо Приулі», яка перебуває в Одесі, імовірно, належить пензлю великого італійського живописця Тіціана Вечелліо. Саму картину згідно з українським законодавством не можна вивозити

за кордон. Раніше українські й російські мистецтвознавці вже підтвердили справжність картини, тепер її очікує міжнародна експертиза. Одеському музею картину Тіціана передали 1949 року із зібрання Ермітажу. Туди вона надійшла 1931 року із об'єднання «Антикваріат». Раніше вона перебувала в колекції кардинала Сильвіо Валенті Гонзага (Італія), а пізніше опинилася у приватній колекції князя Лева Кочубея. В'ячеслав ВОРОНКОВ. Одеса.

Парле ву франсе?

Відповідають «так» на це запитання з кожним роком дедалі більше молодих українців, бо кількість франкофонів, тобто тих, хто вивчає французьку мову, в нас щороку зростає. Цього тижня ця спільнота активно відвідує заходи Тижня Франкофонії в Україні. Організаторами цього вже традиційного в нашій країні свята виступили Посольство Франції в Україні, Французький культурний центр, Альянс франсез спільно з посольствами Бельгії, Канади, Румунії, Швейцарії, Лівану, Марокко та Єгипту.

Приємно, що «круглі столи», зустрічі з письменниками, вистави, концерти та кінопокази, які проводяться у рамках цього тижня, проходять не лише в столиці, а й у тих містах, де є представництва Альянс франсез. А саме — в Севастополі, Запоріжжі, Сімферополі, Луганську, Рівному,

Черкасах, Харкові. Так, днями в столичній книгарні «Є» відбулася зустріч читачів із сучасним французьким письменником Гастоном-Полем Еффа. А найвагомішими подіями Тижня Франкофонії, як очікується, стане третій фестиваль франкомовного кіно «Світ кіно», який проходить у шести містах України, а також концерти Ізабель Важра «Барбара, пристрасть», присвячені творчості відомої французької співачки Барбари.

Тетяна ПАСОВА.

На знімку: на зустрічі з читачами письменник Гастон-Поль Еффа (ліворуч), співробітник Французького культурного центру Валентина Стукалова та директор Французького культурного центру Мат'є Арден.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Ходили ми походами, тепер ходимо за пільгами

Дев'ятий вал почуттів

Іван Машталер любить малювати море. Всіх найвідоміших мариністів він «проштудіював» ще в юності. Тоді ж, буквально просто з «корабля на бал», звільнившись зі строкової служби в Морфлоті СРСР у червні 1973 року, потрапив на вступні іспити до художнього училища в Махачкалі. Повернувшись на рідне Поділля, став викладачем образотворчого мистецтва. Нині працює в Кам'янець-Подільській дитячій художній школі. Його вихованці добре знають «слабинку» свого вчителя. Несуть йому все, що тільки не віднайдуть про об'єкт його великої симпатії. У класі на стінах у рамках теж море. Учитель навчив і учнів любити цю стихію. Хтозна, може, Машталеру вдасться виховати нового Айвазовського?!

А море в Івана Машталера справді своє, особливе. Бо саме через нього й доля подільського художника та педагога в останні роки зробила «нестандартний поворот».

Під бомбами, по мінах

Він служив на Чорноморському флоті. 6 листопада 1970 року молодий подолянин став матросом есмінця «Оживленный». Гордість розпирала груди хлопця: буде чим похвалитися перед земляками в своєму рідному сухопутному Тростянці Городоцького району. У спілкуванні із зовнішнім світом есмінець «ховався» за номерною назвою — «веча» (військова частина) 56087. Івану випало служити на «Оживленном» якраз в один з особливо відповідальних періодів біографії цього судна. Есмінець тоді ввійшов до складу 5-ї радянської Середземноморської ескадри й опинився в дуже небезпечній точці світу — Суецькому каналі, де на той час тривав збройний конфлікт Ізраїлю з Єгиптом, а також перетиналися інтереси багатьох держав, потрясаячи світ вибухами та стріляниною. Постійні бойові тривоги, бомбардування, щоденне скидання протидиверсійною службою гранат за борт «Оживленно-го», перевезення поранених, а на додачу — жажлива африканська дизентерія у більшості команди...

Сторінки мемуарів

«Щоденно, крім суботи, кораблі ескадри піддавалися повітряним нальотам ізраїльської авіації. Ми годинами знаходилися в стані бойової тривоги. Корабельна зброя була в готовності за першим же наказом включитися в невідкладне відбиття нальоту противника. Кораблі єгипетського ВМФ, притискаючись буквально до бортів радянських кораблів у гавані, відчайдушно відстрілювалися від ізраїльських літаків, які бомбардували Порт-Саїд. Перебування заго-ну в Порт-Саїді попередило його захоплення ізраїльськими військами» (Володимир Заборський, капітан першого рангу у відставці, в минулому начальник відділу Оперативного управління Головного штабу ВМФ).

— Нам видали тропічну форму з короткими шортами, матроси скидалися на піонерів, — згадує Іван Іванович. — Але це була війна, а не гра. Канал, як пиріг фаршем, був начинений мінами, ми по них ходили, щомиті наражаючись на смерть. Це була чужа війна, на яку нас погнали за чужими наказами. Ми не заробляли там гроші, не були найманцями. Українські хлопці, як і російські чи вихідці з інших республік, стали гарматним м'ясом. Усі їх вітчизни були в складі великого агресора — СРСР, у якого в кожному закутку світу були інтереси. Тепер у нас незалежна держава. І хоча на єгипетській війні були її сини, які згідно із законодавством України заслужовують на таку само увагу, як інші учасники бойових дій в інших гарячих точках, чомусь Українці до нас байдуже. Декого з моїх друзів уже немає в живих. У Хмельницькому бореться з недугами інвалід Микола Мержук, також йому без пенсії, а працювати вже не може. Виходить, така ситуація всюди?

У міськомоу управлінні ПФУ підтвердили: Машталер не один, є такі, що судяться з устаною. «Але в нас директива згори...»

Друг — і через десятиліття друг

— Через паспортний стіл нашого міста мене в 1994 році віднайшов однополчанин росіянин Володимир Терент'єв. На той час він уже жив у Криму. А на есмінці служив «секретником», шифрувальником. Саме Володя порадив звертатися за призначенням пенсії раніше досягнення традиційного 60-ліття, підказав, що вийшла постанова про надання статусу учасників бойових дій «єгиптянам». Написав, що вже отримав посвідчення учасника бойових дій, медаль та грамоту й користується різноманітними пільгами. Послухавши друга, я звернувся до військкомату й теж отримав посвідчення. У листопаді 2006 року вийшов на пенсію як учасник бойових дій. Та вже у квітні минулого року управління Пенсійного фонду України в Кам'янці-Подільському надіслало мені листа з вимогою додати довідку військового комісаріату про період (періоди) участі в бойових діях установленого зразка, інакше припинять виплату пенсії. Не допомогла й до-

Радянський «інтернаціонал» — представники різних республік — на есмінці «Оживленный» в Єгипті.

відка архіву ВМФ (м. Гатчина). На повторне звернення до Пенсійного фонду заявник знову отримав відмову. А головне управління Пенсійного фонду України в Хмельницькій області навіть надіслало йому копію довідки встановленого зразка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.1993 року №637 зі змінами від 26.06.2007 року. Суть проблеми в тому, що цей зразок вимагав указати загальну кількість років, місяців і днів, що їх учасник бойових дій провів у «гарячій точці». Архів же ніколи не подає жодної суми, а лише засвідчує участь «від і до», посилаючись на алфавітні картки. Отож хтось (а саме військкомат) мав би зайнятися арифметикою. Український Кабмін не вправі видавати вказівки чи встановлювати зразки Центральному військово-морському архіву іншої держави. В Гатчині, що поблизу колишнього Ленінграда, лише диву давалися, навіщо переписувати ті ж самі довідки. Російським учасникам єгипетської війни не доводилося так оббивати пороги. Найгіршою новиною стало припинення виплат. Адже на цей час виникли нелегкі проблеми зі здоров'ям. Далі донька стала студенткою в Одесі, треба щомісяця підсобити грошми. Та головне — з пенсії завжди підтримував внучку, яка взялася за пензель за прикладом діда. Тепер соромно дитині в очі дивитися.

Разом із Іваном Машталером їду на прийом до військового комісара Володимира Мороза. Проглянувши документи матроса, він робить висновок: «Ви справді маєте право на отримання пенсії, не розумію, чому припинили її виплачувати». Водночас і він, і його підлеглі запевняють, що жодних інструкцій стосовно заповнення довідки «встановленого зразка» військкомат не отримував. На підтвердження демонструють усі офіційні рекомендації, які надійшли з цього питання. Невже Пенсійний фонд забув повідомити про зміни головному виконавцю? «Усі ці дії, мабуть, «від лукавого», — каже Іван Машталер. — Стільки говорять, що в Пенсійному фонді бракує коштів. Може, через це «єгиптян» «списують з борту»?!

Друзі та знайомі, дізнавшись про несправедливість, яку з Іваном Машталером учинила рідна держава, заохочували його відстоювати свої права, знаходили в Інтернеті витяги із законів. Справді, Постановою Кабінету Міністрів України №63 від 6 лютого 1994 року №63 затверджено перелік держав і періодів бойових дій на їх території. Єгипет є в цьому списку, і з роками та місяцями, які вказано в документі, єгипетські дати бойової біографії матроса Машталера теж збігаються. Матрос нікуди не відлучався зі свого бойового корабля, як свідчить архів. Щоправда, з кожним зверненням архів повідомляє дедалі нові дати. Підтверджує участь у бойових діях есмінця і енциклопедія Чорноморського флоту.

Іван Іванович здивувався, коли у військкоматі його послали шукати правди через... «10-й відділ» (10-те Головне управління Генштабу ЗСУ). Невже чиновники не знають законів? Адже ця установа видає довідки виключно тим, кого залучали залучали 1979 року й після нього, в місія, про які немає інформації в Генеральному штабі Збройних Сил України. Спробував було пояснити це службовцям, та, наткнувшись на перші ж бюрократичні рогатки, махнув рукою: та якось проживу! От і продовжує працювати.

Таємниця під сімома секретами

Узагалі-то Іван Машталер, його однополчани, та й усі матроси могли б вимагати відшкодувань ще з однієї причини. Всім, хто служив на «Оживленном» після 1961 року, довелося

Мовою закону

У 1996 році й Верховна Рада України внесла зміни та доповнення до Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Дуже важливо, що попередній текст було доповнено таким принциповим положенням до статті 2: «Права та пільги для ветеранів війни і членів їх сімей, встановлені раніше законодавством України і законодавством колишнього Союзу РСР, не можуть бути скасовані без їх рівноцінної заміни».

служити на... забрудненій радіоактивній території. Замість відправити на утилізацію, есмінець деякий час «латали»: вирізали шматки, які найбільше нахапалися радіації. А потім корабель знову відправили на службу «Родіне». Усе це було «абсолютно секретно», згадують колишні члени екіпажу. В Івана Машталера таких мемуарів про улюблений корабель зібралася вже ціла папка.

Нині на слуху історія про аварію атомного підводного човна К-19 («Ленінський Комсомол»). Есмінець і до того брав участь у випробуваннях ядерної зброї на полігоні «Нова земля», підвозив ядерні заряди, перебував у районі вибухів. Про безпеку ніхто екіпаж не попереджав. Лише якось, після найпотужнішого вибуху, всім наказали сидіти в протигазах майже добу. Після цього рейду офіцерів і надстроковиків загнали дослужувати далеко на Північ, а матросів строкової служби — на господарчі роботи до самої демобілізації. З К-19 довелося знімати тих, хто вцілів під час аварії, зовсім великими забирали їх на борт, у постраждалих була блювота, а дозиметр на палубі зашкалював. Есмінець доставив їх у госпіталь «Полярний», на Батьківщину. З усіх рятувальників взяли підписку про нерозголошення. Ця катастрофа, кажуть історики, могла стати початком третьої світової війни.

— У Казахстані живе Семен Абдухаліков-Сильченко, якого разом із групою ліквідаторів аварії на К-19 колишній генсек Горбачов висунув на Нобелівську премію миру, — оповідає Іван Машталер, гортаючи саморобну енциклопедію свого есмінця. — Семену наказали супроводити на човен, де міг у будь-яку мить вибухнути реактор, двох ремонтників, одягати на них спеціальні 200-кілограмові костюми, провести їх до відсіку реактора. Тих хлопців уже немає в живих, а Семен ще попри сніп тяжких хвороб, які виникли внаслідок ураження радіацією, тримається. І, як і ми зі «своїм Єгиптом», досі доводить у різних інстанціях свою участь у ліквідації ядерної аварії. Радію за нього, бо нещодавно він таки отримав довідку з Центрального архіву ВМФ, з тієї ж таки Гатчини. Папірець підтвердив, що він — учасник... І ця довідка радує його більше, ніж подання на «Нобеля». Ми досі залишаємося радянським гарматним м'ясом, ми не можемо почуватися людьми, які виконали свій обов'язок, ми не можемо забезпечити собі в старості навіть прості людські потреби. І так буде доти, поки наші незалежні держави не візьмуть на себе клопіт домовитися з Російською Федерацією про видання належних документів. Адже тепер архіви існують і в електронному вигляді.

В Єгипті, за загальним підрахунком, Іван Машталер пробув 14 місяців. А важать вони, як ціле життя.

Віра ШПИЛЬОВА.

Фото з військового альбому Івана Машталера.

ОГОЛОШЕННЯ

Постановою господарського суду Миколаївської області від 23.02.2010 р. по справі № 5/15/10 визнано банкрутом ТОВ «ГЕО ВІТА» (ЄДРПОУ 36267592, адреса: Миколаївська область, Вознесенський район, с Воронівка, вул. Вознесенська, 28) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Постановою господарського суду Миколаївської області від 23.02.2010 р. по справі № 5/16/10 визнано банкрутом ТОВ «ТЕРА-НОВА» (ЄДРПОУ 36270322, адреса: м. Миколаїв, вул. Адмірала Макарова, 28, кв. 10) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором вищезазначених підприємств призначено Цуріку Михайла Вікторовича (ліцензія АВ № 397364 від 08.12.2008 р.), кредиторські вимоги приймаються протягом 30 діб з моменту опублікування оголошення, за адресою: 54038, м. Миколаїв, вул. Генерала Карапенка, 2/1, кв. 41.

Ухвалою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 25.12.2009 р. порушено провадження по справі № 50/10-6 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Агроінком» (місцезнаходження: 03127, м. Київ, вул. Голосіївська, 7, поштова адреса: 01034, м. Київ, Прорізна, 10, офіс 91, код ЄДРПОУ 30382455, п/р 26008103340001 в ПАТ «Альфа-Банк», МФО 300346) та введений мораторій на задоволення вимог кредиторів. Ухвалою підготовчого засідання Господарського суду м. Києва від 05.02.2010 р. призначено розпорядником майна арбітражного керуючого Кіцула Сергія Богдановича (02097, м. Київ, вул. Лисківська, 28, кв. 15, моб. тел. 067 2950803), ліцензія АБ № 081007 від 26.04.2006 р. Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування цього оголошення.

Господарським судом Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 128) Постановою від 11.03.2010 року по справі № 8/8 Приватне підприємство «Олпекс» (79035, м. Львів, вул. Зелена, 238, код ЄДРПОУ 33195672) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Онушканича Ярослава Васильовича (ліцензія АБ № 271689 від 06.02.2006 р., адреса: 79031, м. Львів, вул. Стрийська, 716, кв. 3). Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня виходу оголошення.

Постановою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 22.12.2009 року по справі № 50/808 за заявою ДПІ у Солом'янському районі м. Києва визнано боржника - ТОВ «Ігма-Проект» (03038, м. Київ, вул. М. Грінченка, 4, код ЄДРПОУ 32041069) банкрутом. Р/р № 260074132 в АБ «Укрзабанк» в м. Києві, МФО - 320478.

Ліквідатором банкрута призначено ініціюючого кредитора - Державну податкову інспекцію у Солом'янському районі м. Києва (03151, м. Київ, вул. Смілянська, 6, тел./факс: 245-91-92).

Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) по справі № 15/222-6-50/811 від 19.02.2010 р. Товариство з обмеженою відповідальністю «Логістична компанія Фордон» (01025, м. Київ, вул. Старонаводницька, 13а, секція Е, офіс 44, код: 33785382, р/р 26008026650551 в КМФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО: 322012) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Постановою від 19.02.2010 р. ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Гусара І. О. (Ліцензія серії АВ № 307316 від 06.03.2007 р.), поштова адреса: 01030, м. Київ, а/с 29.

Тренер збірної Англії, італієць Фабіо Капелло запропонував місце у тренерському штабі англійської національної команди півоборонцю «Мілана» Девіду Бекгему, котрий зазнав серйозної травми, через яку не зможе взяти участь у чемпіонаті світу в ПАР. «Я розмовляв з Девідом, щоб морально підтримати його. Бекгем — великий професіонал і багато тренувався, щоб бути готовим до Кубка світу. Пропуск турніру стане для нього важким ударом», — сказав синьйор Капелло.

Турнірна хроніка

Ванкувер (Канада). Х зимові Паралімпійські ігри. Україна здобула другу срібну нагороду. Підприємство Юлія Батенкова у лижних перегонах на 15 км стоячи. Варто відзначити четверте місце на цій дистанції нашої Олександри Кононової. Медаль Батенкової стала сьомою нагородою українців. Тепер у них 2 «золота», 2 «срібла», 3 «бронзи». І поки що — четверта позиція у медальному заліку.

А лідирують росіяни. У них 15 медалей: 6 золотих, 6 срібних і 3 бронзові. На друге місце вийшла команда Німеччини (3-2-0), на третьому — Канади (2-3-1). За загальним числом нагород (15) росіяни залишаються першими, випереджаючи українців (7), канадців (6) і німців (5).

Шахи. Гросмейстер Володимир Маланюк із Севастополя виграв міжнародний шаховий турнір у Німеччині. У турнірі брали участь 192 спортсмени. В активі севастопольського шахіста 7,5 очка з 9 можливих. На другому і третьому місцях змагання завершили Красимир Русев із Болгарії і росіянин Володимир Бурмакін. Львів'янин Олег Романишин, який також набрав 7 очок, поступився призерам за додатковими показниками. Ілля Нижник із Вінниці з 6 очками посів 14-е місце.

Сноуборд. Київ (Протасів Яр). Кубок Європи FIS. Паралельний слалом. Жінки. Перший день. 1. **Анна-Марі Чундак (Україна).** 2. Мюллер (Швейцарія). 3. Шиф (Німеччина). Другий день. 1. Мюллер (Швейцарія). 2. Шифман (Австрія). 3. **Анна-Марі Чундак (Україна).** 4. **Ольга Федак (Україна).**

Футбол. Першість країни. Перша ліга. 17-й тур. 15 березня. «Волинь» — «Олександрія». 1:3. «Нафтовик» — «Прикарпаття». 1:1. «Харків» — «Арсенал». 0:4. «Сталь» — «Енергетик». 0:0. Перенесений матч 25-го туру. «Динамо-2» — «Десна». 0:1.

«Севастополь» — 38 очок, «Геліос» (Харків) — 33, «Львів», «Сталь» (Алчевськ) — по 31, «Олександрія», «Арсенал» (Біла Церква), «Волинь» (Луцьк) — по 28, «Десна» (Чернігів) — 27, «Динамо-2» — 24, «Кримтеплиця» (Молодіжне), «Зірка» (Кіровоград) — по 23, «Нафтовик» (Охтирка), «Дністер» (Овідіополь) — по 20, «Фенікс» (Калініно), «Енергетик» (Бурштин), «Прикарпаття» (Івано-Франківськ) — 9, «Нива» (Тернопіль) — 8, «Харків» — 2.

Максимов заплатить «Оболоні»

Тренер «Кривбаса» 41-річний Юрій Максимов протягом трьох місяців зобов'язаний виплатити своєму колишньому клубу — київській «Оболоні» — 900 тисяч гривень як компенсацію за розірваний в односторонньому порядку контракт.

Нагадаємо, що дисциплінарний комітет Української Прем'єр-ліги погодився з претензіями «пивоварів» по суті. Однак суму виплати, виходячи з офіційної зарплати тренера в «Оболоні», знизив майже втричі.

Сторінку підготувала
Світлана ГРУШКО.

Про суперника з повагою

Чемпіон світу у надважкій вазі за версіями WBO і IBF Кличко-молодший (53-3-0, 47 КО) із нетерпінням очікує суботньої зустрічі на ринзі з обов'язковим претендентом за версією WBO американцем Едді Чемберсом (35-1-0, 18 КО).

«Цього вечора буде вписано черговий рядок в історію боксу, і я радий, що причетний до цієї події, — каже Володимир. — Наскільки небезпечний Едді Чемберс? Я цілком усвідомлюю, що цей невеликий на зріст чоловік украй небезпечний. Пан Чемберс не випадково увійшов до еліти надважкої ваги. Тому з моїм тренером Еммануелом Стюардом ми негайно вирушимо до спортзалу, щоб продовжити підготовку до суботньої зустрічі».

«З величезною повагою ставлюся до Чемберса. Те, про що він говорив, і що обіцяє зробити в суботу, ми побачимо на ринзі. Я готовий захистити свій титул і залишити всі три пояси в родині Кличків. Нам не вистає ще одного, але про це ми поговоримо згодом», — поділився Володимир Кличко.

Нагадаємо, що бій Кличка-молодшого з Едді Чемберсом за титул відбудеться найближчої суботи на рингу, встановленому на полі футбольного стадіону «Есприт Арена» у Дюсселдорфі (Німеччина).

У декого може виникнути відчуття занепокоєння, бо підступна зима не бажає поступатися місцем весні. До речі, в місті на Рейні синоптики прогнозують удень 20 березня хмарну погоду з невеликим дощем і температурою + 11 градусів. Увечері, зрозуміло, буде ще прохолодніше.

Але стадіон, котрий уміщує 51 500 глядачів, має дах. А спеціальна система підігріву дає змогу проводити різні заходи навіть у розпал зими. Хотілося б вірити, що і боксери, і вболівальники матимуть комфортні умови.

На знімку: Володимир Кличко і Едді Чемберс під час спільної прес-конференції у Дюсселдорфі.

Фото з сайту Boxnews.com.ua.

Бокс — цілодобово

Чемпіони світу з боксу брати Клички планують незабаром відкрити власний телеканал. Першу спробу вийти у прямий ефір спортсмени зроблять уже 20 березня, коли здійснюватимуть трансляцію на власному сайті згаданого вище поєдинку Володимира проти Чемберса.

Поки що відомо, що на сайті з'явиться спеціальний блок телетрансляцій, де ко-

жен охочий зможе подивитися у пряму ефір бої видатних спортсменів світу і, звичайно ж, братів. Хоча трансляції будуть не безкоштовними для глядача. Запозичивши досвід закордонних інтернет-трансляторів, Клички організували на сайті систему «пей пер в'ю» («заплати і дивись»). Тепер, щоб подивитися поєдинок свого кумира, глядач має викласти з власної кишені майже 15 доларів.

Ситий голодного не зрозуміє

Легка атлетика. Чемпіонат у закритих приміщеннях у Доха (Катар) став одним із найневдаліших змагань такого рівня для збірної України. Було здобуто лише одну медаль. «Срібло» виборола олімпійська чемпіонка, п'ятиборка **Наталія Добринська (на знімку)**. По свіжих слідах підсумки виступу нашої команди спробував проаналізувати її тренер **Олександр Апайчев**.

— Та мінімальна зарплата, яку отримують наші спортсмени, — курям на сміх. У такій ситуації взагалі важко керувати процесом. Якщо б у спортсменів була гідна зарплата, то вони в критичній фінансовій ситуації могли б самі собі збори забезпечити. А якщо людина отримує 500 гривень, що я можу спитати з неї?

А що казати про тренерів? Я на чемпіонаті світу розмовляв з людьми, з якими разом працював у Катарі, вони відверто сміються над тим, що ми маємо для підготовки. Що можна намагати від мене, якщо я взагалі не можу керувати процесом?

Якби спортсмен або тренер отримував у мене 3000 доларів або хоча б тисячу, він би розумів, що якщо з нього ці гроші знімуть, то завтра жи-

ти не буде за що. А сьогодні йому і так немає за що ні жити, ні харчуватися на належному рівні.

От зараз ми на перше місце нашої підготовки поставили методику тренувань. Це правильно, тому що треба якось змінити ситуацію, що склалася, і тренерам допомагати розвиватися. Але потрібні ще й фахівці з дієтології, фармакології і тощо. Все, чим ми користуємося тепер, — це кам'яний вік. Світ спорту величезними кроками рушив далеко вперед. Як можна провести підготовку, якщо на фармакологію в нас закладено 32 гривні? Сучасному атлетові мало самої лише аскорбінової кислоти, щоб боротися за медалі чемпіонату світу.

Отже, перш ніж вимагати результати, потрібно перевернути з голови на ноги державну політику у розвитку спорту високих досягнень, потрібна державна програма розвитку виду. Вихідці зі спортивної радянської системи поступово сходять з дистанції, фахівці роз'їжджаються. За нашу мізерну зарплату залишаються працювати тільки ентузіасти. І дуже важливо хоча б їх не розгубити.

Звичайно, без державної підтримки нам ніяк не обійтись. Біда не в тому, що у нас бракує баз, а в тому, що навіть ті, котрі ще функціонують, відчувають нестачу обладнання. Де є обладнання — немає стадіонів. Дуже хочеться не жити в борг і не виступати в ролі прохачів з простягнутою рукою.

Приміром, ми приїжджаємо до Ялти на збір, розміщуємось в якомусь санаторії, а нас там відфутболовують, бо гроші ми повернемо їм щонайменше через півроку. Як платимо, так до нас і ставляться. Соромно і за нас самих, і за країну!

Багата країна, а її найкращі атлети, виходить, нікому не потрібні... Даруйте за надмірну емоційність, але, знаєте, накипіло! Однак здаватися я не збираюся!

Разом за чистоту футболу!

Дирекція Прем'єр-ліги стурбована тим, що останнім часом з боку футболістів і тренерів команд почастішали випадки нецензурних висловів під час та після закінчення матчів.

Вказуємо на неприпустимість згаданих випадків і вважаємо їх такими, що завдають шкоди репутації всього українського футболу. Цього не можна допускати, оскільки футболісти та тренери команд, враховуючи їхній вплив на суспільство, своєю поведінкою повинні являти приклад для молодого покоління футболістів і вболівальників, а також відчувати соціальну відповідальність перед ними.

З огляду на це наполегливо просимо керівників клубів Прем'єр-ліги провести роз'яснювальну роботу зі своїми співробітниками щодо недопущення подібних порушень у майбутньому.

У свою чергу, Прем'єр-ліга ретельно відстежуватиме кожний подібний випадок і застосовуватиме жорсткі дисциплінарні та фінансові санкції до винних.

Відкладено до тепліших часів

Відкрите тренування київського «Динамо», яке мало відбутися вчора, перенесено. До такого рішення керівництво клубу спонукали несприятливі погодні умови. За словами віце-президента ФК «Динамо» Вадима Костюченка, чекати нової дати відкритого тренування залишилося зовсім недовго: «Щойно погода стабілізується і трохи потеплішає, з тренерським штабом команди буде узгоджено нову дату відкритого тренування на стадіоні імені Валерія Лобановського».

Оголошення про ліквідацію ВАТ СКБ "Дністер" м. Львів, вул. Переяславська, 6а МФО 325569, код ЄДРПОУ 19159542 к/р 32001104400 в Управлінні НБУ у Львівській області, МФО 325622

Згідно з постановою Правління Національного банку України від 13 березня 2010 року №128 "Про відкликання банківської ліцензії та ініціювання процедури ліквідації Відкритого акціонерного товариства "Селянський комерційний банк "Дністер" (м. Львів), у зв'язку з втратою ВАТ СКБ "Дністер" платоспроможності та на підставі статті 2, 20, 73, 84, 86, 87, 88 Закону України "Про банки і банківську діяльність" Національний банк України прийняв рішення про відкликання з 15 березня 2010 року ліцензії на здійснення банківських операцій та ініціювання процедури ліквідації банку.

Для проведення ліквідації банку ВАТ СКБ "Дністер" відповідно до вимог чинного законодавства України призначено ліквідатора - Яремчишина Ігоря Богдановича, до якого згідно із статтею 92 Закону України "Про банки і банківську діяльність" з дня призначення перейшли всі повноваження органів управління банку.

Відповідно до статті 89 Закону України "Про банки і банківську діяльність" кредитори мають право заявити ліквідатору про свої вимоги до банку протягом одного місяця з дня опублікування оголошення про відкриття ліквідаційної процедури цього банку.

Задоволення претензій клієнтів Банку (у тому числі вкладників) буде проводитися відповідно до Закону України "Про банки і банківську діяльність" і "Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб".

Ліквідатор ВАТ СКБ "Дністер"

І. Б. ЯРЕМЧИШИН.

Завтра в Україні — сніг, у центральних, південних і східних областях місцями сильні опади. Температура в більшості областей знизиться вночі до 3—9, на півночі Лівобережжя до 10—15, а на Сумщині до 22 градусів морозу. Удень стовпчики термометра покажуть від 6 морозу до 4 тепла; у Криму — до 3—9, а на Одещині 7—12 вище нуля. Вітер північно-західний, південно-західний, 5—12, часом 15 м/с. На дорогах — ожеледиця.

РОЗПОВІМ ІСТОРІЮ

Як Марфі щось спати не давало

Чи знав хто раніше про існування якихось аномальних зон, чи чув про полтергейст? І що робити, куди звертатися, якщо незбагненні явища відбуваються в оселі?

Мою самотню родичку по дідовій лінії Марфу, впевнена, свого часу замучило щось невідоме. Не було їй спокою в чотирьох стінах.

Її старенька хата, низенька, з малесенькими віконечками, вкрита соломом, стояла між яром і лісом, а навколо — жодної живої душі. Це остання хата на краю села на південному заході Вінниччини. Місцина, треба сказати, прегарна — почуваєшся, неначе в Карпатах. Джерела течуть прямо з гір.

Мабуть, хата баби Марфи стояла на якомусь розломі, бо навіть з-під ліжка час від часу пробивалася вода. Тепер такі місця вчені називають аномальними зонами. Тоді ж, а це страшні часи другої світової війни, про якісь злі духи годі було й казати.

Що тільки Марфа не робила — і свяченим маком кутки посипала, і, як богомільна жінка, запрошувала батюшку вкотре освятити хату, але це нічого не дало. Вночі якась зла сила все одно продовжувала над Марфою збиткуватися. Сіпала за коси, перекидала все в хаті — одне слово, лякала. Жінка соромилася комусь щось про це казати, аби люди не подумали, що вона здурила. Лише зізналася дружині свого репресованого брата (а моїй бабці) Олександрі, що її щось мучить, і запросила до себе якось переночувати.

Одного разу, приставши на її

прохання, Олександра прийшла на ніч. Звечоріло, полягали спати. Вкрилися, тим, що й носили. Моя бабця натягла на себе кожу-ха. Позасинали. Аж раптом щось з неї стало стягувати одежину. Вона — на себе, а хтось невідомий тягне до себе. Обізвалася до Марфи, але та мирно спала. Як з'ясувалося вранці, цієї ночі Марфу нічого не тривожило. Злий дух вирішив випробувати гостю.

Згодом скільки б Марфа не просила Олександру прийти до неї на ніч, та відмовлялася. Не могла вона: на її руках лишилися четверо дітей, господарство. Та й дорога не близька, доводилося долати два яри, дві гори.

Зрештою, довго Марфа не прожила, померла у 1943 році.

А по війні хату розібрали. На тому місці лишилася тепер невелика грядка, на якій, незважаючи на близькі підземні води, нічого не росте.

Марта БЕРЕЗНЕВА.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Конкурс і нова рубрика!

Шановні читачі, одразу — пропозиція: напишіть незвичайну історію, яка трапилася у житті вашому або ваших близьких і знайомих. Це може бути віщий сон, цікавий збіг обставин, несподіваний вихід із ситуації. Опишіть незвичайне місце, яких так багато у світі, але яке ви особисто відкрили. А раптом ви стали свідком неймовірної пригоди... Ну що — візьметесь?

Цей конкурс — безстроковий. Періодично, залежно від вашої активності, підбиватимемо підсумки і нагороджуватимемо авторів оригінальних історій грошовими призами. Тільки давайте домовимося, шановні, надсилати саме невигадані історії, які мали місце в реальному житті.

Варто тільки озирнутися довкола — і побачимо, що в житті людини завжди є місце для незбагненого і непередбачуваного. До деяких історій, які потребують пояснень, залучатимемо фахівців. Їхні коментарі допомагатимуть нам з вами розібратися в загадкових і часто заплутаних ситуаціях. У принципі, всьому можна знайти пояснення, а кожний вчинок має причини і наслідки. Як стверджують мудрі люди, не буває випадковостей.

Пишіть на адресу редакції. На конверті обов'язково зробіть позначку: для сторінки «Посиденьки».

Чекаємо ваших дивовижних бувальщин.

Ведуча «Посиденьок» Людмила ОПАНАСЕНКО.

КОМЕНТАР ЕТНОЛОГА

Хто господар?

Оповіді про те, що в хаті «щось» лякає господарів, добре відомі етнографам та фольклористам. Випадки на кшталт тих, що відбувалися з бабою Марфою, у народі приписували домовику. Цього давнього язичеського духа хатнього вожища не раз бачили і добре описали наші предки.

Зазвичай це — невеличкий кудлатий чоловічок, якого інколи називали господарем. У тих хатах, де родина проживала у мирі та злагоді, «дрібний біс» (за християнським визначенням) ніяк не проявлявся. Якщо в домі лунали лайки і прокльони, була взаємна неприязнь, то домовик набирався сили і псував настрій господарям різними капризами. То річ потрібну заховає, то ночами гуркотить, а то наляже на сонну людину невідомою вагою і давить. Найчастіше про напади домовика оповідають самотні люди. Страх смерті, туга за тими, хто відійшов, жаль за втраченою молодістю та здоров'ям посягають у людини віру в Бога, довіру до ближніх, поступаючись місцем безнадії та безвиході. У такому стані легко можна стати жертвою домовика, навіть свячена вода не допомагає. Найстрашнішою зброєю для домовика, так само як і для інших представників нечистої сили, було хресне знамення, молитва з вірою. Від слів «Да воскресне Бог и да расточатся врази его»,

якими розпочинається молитва до Чесного Животворячого Хреста Господнього, домовик одразу ж зникає. Цій молитві, що входить до вечірнього молитовного правила, колись обов'язково навчали дітей (так само, як і молитвам «Отче наш» та «Богородице Діво»).

Що стосується води, яка проступала під ліжком, то, скоріше за все, неправильно було обране місце для побудови. До секретів будівельної майстерності наших предків входило і вміння знайти хороше місце для майбутньої хати. Не можна було будувати у низинах, на місцях поховань і вбивств. Для того, щоб перевірити придатність обраної ділянки, камінцями позначали чотири кути майбутньої хати і на кожному з них клали на ніч вовну та зерно. Якщо на ранок зерно залишилося на місці, а вовна була ледь вологою, а не мокрою, то місце вважали придатним.

Існували також окремі звичаї та обряди, якими супроводжувалися закладка фундаменту будівлі, зведення стін та даху. Коли дах був завершений, то майстри прикріплювали до нього хрест, прикрашений квітами та життєними колосками, щоб у новому домі було мирне та довге життя. Так само, входячи у новий дім, спочатку заносили ікони, а тоді стіл з хлібом-сіллю. Запрошували священника освятити хату. Отже, коли в домі проживала родина, котра дотримувалася Божих заповідей, ніколи не поставало питання — хто в домі господар.

Галина БОНДАРЕНКО.

Вуси, лапи, хвіст у домі — чекайте змін у житті

Папуги — великі мрійники.

ЗООХАЩІ

Закінчення. Початок у «Посиденьках» від 10 березня ц. р.

Вибір домашнього улюбленця може вплинути на характер і навіть на самопочуття його хазяїна, що вдалося довести американським ученим.

Мрієте схуднути? Купіть клітку

Зараз усе рідше побачиш у будинках клітки з канарками й папужками: адже пташками цікавляться натури тонкі й романтичні, а їх нині — обмаль. Але саме вихованці, що цвірінчать, будять у людині творчі здібності. Крім того, помічено, що серед аматорів пернатих дуже мало людей із зайвою вагою.

Як змінює життя свого хазяїна пташка: * робить його життєлюбом; * підвищує працездатність і творчу активність; * привчає прокидатися із сонечком.

Рибки додадуть розуму...

Учені переконалися: доглянутий акваріум з водними мешканцями гарантує своєму власникові хороше здоров'я. У хазяїна риб:

підвищується інтелектуальний рівень; він припускається менше помилок у житті;

з'являється прагнення більше часу проводити з родиною.

...а хом'ячки — доброти

Ці гризуни зазвичай приживаються в людей добрих, але невпевнених у собі й таких, що не бажають дорослішати. Хом'яки допомагають хазяїнові підвищити самооцінку, бути веселим і кмітливим. **Які хвороби лікують тварини** **Кішки** — хвороби серця й судин, головні болі, нормалізують тиск. **Собаки** — ішемічну хворобу серця, інсульт, атеросклероз, надлишкову вагу, стрес. **Гризуни** — стреси, неврози, хвороби суглобів. **Пташки** — мігрені, нейродерміти. **Рибки** — застуди, астму, неврози, безсоння, нейродерміти.

За матеріалами сайту www.natura.spb.ru. Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Фото Олени НОСЕНКО.

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Анатолій СУДДЯ.

Головний редактор Віталій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн.,

для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 Зам. 16499

Макет, верстка — редакція газети «Голос України». 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовувалася інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

